

สภาผู้แทนราษฎร

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

สภาพปัญหาและแนวทาง แก้ไขปัญหากฎหมาย ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

โดย

คณะกรรมการการท่องเที่ยว
สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการท่องเที่ยว

สภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๔/ ๘๙๓๒

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕

กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการท่งเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการท่งเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในอุตสาหกรรมการท่งเที่ยว จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการท่งเที่ยว เพื่อให้มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๖) ในการกระทำกิจการพิจารณาขอท่งเที่ยวหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาคอปรรรคและการพัฒนาการท่งเที่ยวของไทย ซึ่งคณะกรรมการการท่งเที่ยวนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเอกธนะ อินทร์รอด	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางสาวสุนัฐษา โล่สถาพรพิพิธ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอรรถพล ไตรศรี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายจิรเดช ศรีวิราช	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายมังกร ยนต์ตระกูล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นางสาวจิราพร สินธุไพร	เลขานุการคณะกรรมการ
๙. นายณัฐพล โตวิจักขณ์ชัยกุล	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นางสาวผกามาศ เจริญพันธ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายเสถียร เผือกประพันธ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายยอดชาย พึ่งพร	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. นายเฉลิมพงศ์ แสงดี	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. นายอภิชา เลิศพชรกมล	กรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ต่อมา นางสาวจิราพร สินธุไพร และนายเสถียร เผือกประพันธ์ ได้มีหนังสือขอลาออกจากกรรมการในคณะกรรมการการท่งเที่ยว ซึ่งเป็นผลให้ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการว่างลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ตั้ง นางสาวชนก จันทาทอง และนายองอาจ วงษ์ประยูร เป็นกรรมการในคณะกรรมการการท่งเที่ยวแทนตำแหน่งที่ว่าง

ในการนี้...

ในการนี้ คณะกรรมาธิการได้มีการพิจารณาศึกษา เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหากฎหมายในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงาน และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เอกธน์ช อินทร์รอด

(นายเอกธน์ช อินทร์รอด)

ประธานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

สำนักกรรมาธิการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

โทร. ๐ ๒๒๕๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๗๑๔๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ committee.on.tourism@parliament.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวปรัชยาภรณ์ อมรเวช)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมาธิการ ๓

ชัยบูรณ์ หนองคุน้อย/ร่าง

นาฏลดา ตุ่นแก้ว/พิมพ์

อมตพร แสงเดช/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ ปทิตตา ธีรนนท์

ครั้งที่ ๒ นันทิยา ชายเกตุ

ครั้งที่ ๓ กนกวรรณ จันทดิษฐ์

บทสรุปผู้บริหาร

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของประเทศไทย โดยเป็นหนึ่งในสามอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย แม้ว่าภายหลังสถานการณ์ดังกล่าวจะเริ่มดีขึ้น แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยไม่ได้กลับมาโดยสมบูรณ์ ในแง่ของยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง เนื่องจากการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย การพึ่งพาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมากเกินไป และการไม่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีพอ ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนผ่านข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ฉุดรั้งการแข่งขันของประเทศไทย

จากการรวบรวมสภาพปัญหา พบว่าประเทศไทยมีสภาพปัญหาที่สำคัญอยู่ 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก สภาพปัญหาที่ผู้ประกอบการธุรกิจในการท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัญหาเรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว และลักษณะที่สองคือ สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจเฉพาะแต่ละธุรกิจ ได้แก่

- ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน คือ การขาดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจที่ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างธุรกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เนื่องจากกฎหมายปัจจุบันยึดโยงอยู่กับมาตรฐานของโรงแรมและอาคารขนาดใหญ่
- ธุรกิจสปาและเวลเนส คือ การขาดกฎหมายที่ให้อำนาจให้กับหน่วยงานของรัฐเข้าไปตรวจสอบการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในสถานประกอบการที่แอบแฝงการค้าบริการทางเพศ
- ธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ คือ การไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจไว้เป็นการเฉพาะ
- ธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ คือ การขาดแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และการสื่อสารกับประชาชนเกี่ยวกับการทำท่าเทียบเรือ

อนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งที่จะให้มีการร่างกฎหมายขึ้นใหม่เพื่อใช้ทดแทนกฎหมายเดิม (โรงแรม) และแก้ไขกฎหมายเดิมให้มีความเหมาะสม (สปาและเวลเนส) รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการขาดแนวทางที่เพียงพอในทางกฎหมายซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันในด้านการท่องเที่ยวต่อไปได้

รายนามคณะกรรมการการท่องเท่ี่ยว

นายเอกรนัษ อินทรรอด
ประธานคณะกรรมการ

นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ
รองประธานกรรมการ
คนที่ 1

นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร
รองประธานกรรมการ
คนที่ 2

น.ส. สุนัษฐา ไส้ตาพรพิพิธ
รองประธานกรรมการ
คนที่ 3

นายอรรถพล ไตรศรี
รองประธานกรรมการ
คนที่ 4

นายจิรเดช ศรีวิราช
รองประธานกรรมการ
คนที่ 5

นายมังกร ยนต์ตระกูล
รองประธานกรรมการ
คนที่ 6

นางสาวจิราพร สินธุไพร
เลขาธิการคณะกรรมการ

นายณัฐพล โตวิจักขณัฒชัยกุล
โฆษกคณะกรรมการ

นางสาวพกามาศ เจริญพันธ์
โฆษกคณะกรรมการ

นายสฤติระ เหมอกประพันธ์
โฆษกคณะกรรมการ

นายศาสตรา ศรีปาน
โฆษกคณะกรรมการ

นายเฉลิมพงศ์ แสงดี
กรรมการและที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

นายอดชาัย พึ่งพร
กรรมการและที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

นายอภิชา เลิศพชรภมล
กรรมการและที่ปรึกษา
คณะกรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการศึกษาและกำหนดแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายเฉลิมพงษ์ แสงดี
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่ 1

นายสุรวิชัย อัครวรรมาส
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่ 2

นายจิรกิตต์ โรจน์รงค์กุล
โฆษกคณะอนุกรรมการ

นายทฤษฎะ แก้วรุ่งรงค์
อนุกรรมการ

นางสาวชนันต์ สินธุเขียว
อนุกรรมการ

นายภูมิศักดิ์ รักแต่จาม
อนุกรรมการ

นางรัตนดา ชูบาล
อนุกรรมการ

นายเขมภักท ทฤษฎีคุณ
เลขานุการคณะอนุกรรมการ

นางสาวภาวิณี พงศ์ไชยวัฒน์
ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะอนุกรรมการ

คำนำ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว โดยรวบรวมสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของส่วนราชการที่มีผล ต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยกำหนดขอบเขตการศึกษาครอบคลุมในประเด็นในภาพกว้าง และรายประเด็นในรายอุตสาหกรรม อันเนื่องจากลักษณะเฉพาะของการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับประเด็นในด้านอื่น ๆ อาทิ ความปลอดภัย การสาธารณสุข และการค้าพาณิชย์ ที่ผ่านมา คณะกรรมการได้มีการเชิญผู้มีส่วนได้เสียทั้งหน่วยงานของรัฐ และผู้ประกอบการภาคเอกชนมาพูดคุย ถึงสภาพปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำแนวทางเสนอแนะแก่รัฐบาลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาต่อไป

ทั้งนี้ ในกระบวนการพิจารณาศึกษาและจัดทำรายงาน คณะกรรมการได้ดำเนินการภายใต้ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจพิจารณา 2 ประการ ได้แก่ (1) พิจารณาศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายและการ บังคับใช้กฎหมายที่มีผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไข (2) รวบรวมข้อมูลและจัดทำสรุปผลการพิจารณาศึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาคู่รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อไป ทั้งนี้ ขอขอบคุณผู้มีส่วนได้เสียทุกท่านสำหรับการให้ข้อมูล ประกอบการศึกษาในครั้งนี้

คณะกรรมการการท่องเที่ยว

สิงหาคม 2567

หน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	(1)
รายนามคณะกรรมการ.....	(2)
รายนามคณะอนุกรรมการ.....	(3)
คำนำ.....	(4)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา.....	2
บทที่ 2 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย.....	5
ภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับเศรษฐกิจไทย.....	5
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	6
บทที่ 3 สภาพปัญหาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	8
สภาพปัญหาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม.....	8
● ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว.....	8
● การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	11
● ความท้าทายในการกำกับการดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว.....	13
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....	16
บทที่ 4 การประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน.....	19
สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน.....	19
● ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมได้.....	19

• การบังคับใช้มาตรฐานการประกอบธุรกิจแบบเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจทุกประเภท.....	22
• การไม่บังคับใช้กฎหมายโรงแรมกับที่พักค้างคืนภายใต้ความดูแลของหน่วยงานของรัฐ.....	24
• โบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนมีจำนวนมาก.....	24
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....	26
บทที่ 5 การประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส.....	30
สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส.....	30
• กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่อื่น ที่ไม่ใช่สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ.....	30
• การกำหนดให้อาชีพนวดแผนไทยเป็นอาชีพสงวน.....	31
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....	32
บทที่ 6 การประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์.....	34
สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์.....	34
• การไม่มีกฎหมายกำกับกับการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์.....	34
• ขั้นตอนการเปรียบเทียบใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวใช้ระยะเวลานาน.....	35
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....	36
บทที่ 7 การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ.....	39
สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ.....	39
• การไม่มีท่าเทียบเรือเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว.....	39
• การเตรียมความพร้อมใช้งานเรือกู้ภัย.....	40
• การใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือที่อยู่ในระหว่างมีข้อพิพาท.....	41
ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ.....	41
บทที่ 8 บทสรุป.....	43
ภาคผนวก.....	44
ภาคผนวก ก.....	45
ภาคผนวก ข.....	69

ภาคผนวก ค.....	72
รายชื่อที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ.....	73
รายชื่อที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ.....	83
รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการ.....	85

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

ธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศไทย และสร้างรายได้ให้กับรัฐเป็นจำนวนมาก ในรูปแบบภาษีที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเมื่อพิจารณาบริบทของการท่องเที่ยวก่อนเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 ในแต่ละปีการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและสร้างรายได้เพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศไทยที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ รายได้ส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ เฉลี่ยร้อยละ 65 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด และภาษีทางตรงที่เก็บจากการซื้อขายสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด¹ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโควิด-19 ในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2562 นั้นได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้หลักของประเทศไทย จากการวิเคราะห์ของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) พบว่าธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และสายการบินซึ่งอยู่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องได้รับผลกระทบโดยตรงจากการระบาดของโควิด-19 สูง จากมาตรการปิดเมือง (ล็อกดาวน์) ของรัฐบาล² ที่ทำให้รายได้ลดลงหรือไม่มีรายได้เลย ซึ่งนำมาสู่การปิดตัวของธุรกิจ

แนวคิดหนึ่งที่มีการนำมาใช้ในการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศในด้านการท่องเที่ยวก็คือ การปรับแก้และลดกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพบว่า การลดกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการที่ไม่จำเป็นหรือสร้างภาระเกินสมควรมีส่วนช่วยให้ภาคธุรกิจสามารถฟื้นฟูและประหยัดต้นทุนจากค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย³

นอกจากนี้ ยังพบว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับจำนวนหนึ่งที่ออกโดยส่วนราชการได้กลายมาเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ และไม่ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านท่องเที่ยวของประเทศไทย การปรับแก้และลดกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพของประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในอนาคต รวมถึงในบางครั้งเกิดสถานการณ์ที่มีกฎหมาย

¹ วุฒิสภา วังปารุสน์, “การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลจากภาคท่องเที่ยวและแนวโน้มปี 2566,” [Online] สำนักงบประมาณของรัฐบาล, กันยายน 2566, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/ewt_dl_link.php?nid=1333.

² สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, “วิเคราะห์ผลกระทบของโควิด-19 ต่อธุรกิจท่องเที่ยว,” [Online] สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 14 กุมภาพันธ์ 2564, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2021/02/covid-112/>.

³ ภูมิจิต ศรีอุดมจร และเทียนสว่าง ธรรมานิช, “เศรษฐกิจไทยฟื้นไม่ยาก หากกียอดกฎหมาย,” [Online] สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 3 ธันวาคม 2563, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://tdri.or.th/2020/12/regulatory-guillotine-part1/>.

ไม่เพียงพอกับความจำเป็นต่อเป้าหมายในการกำกับธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและสร้างความเชื่อมั่นในการคุ้มครองนักท่องเที่ยว จึงอาจจะต้องมีการออกกฎหมายมาเพื่ออุดช่องว่างในเรื่องดังกล่าว

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นนี้ทำให้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (คณะอนุกรรมการ) ภายใต้คณะกรรมการการท่องเที่ยว เพื่อทำการเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งในฐานะหน่วยงานด้านนโยบายและการกำกับดูแล และองค์กรธุรกิจภาคเอกชนมาชี้แจงและให้ข้อมูล เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาของคณะกรรมการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ ได้แก่

- 1) พิจารณาศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่มีผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางในการแก้ไข
- 2) รวบรวมข้อมูลและจัดทำสรุปผลการพิจารณาศึกษา เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษานี้จะศึกษาบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวใน 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การศึกษาภาพรวมในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาทิ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการกำกับธุรกิจแพลตฟอร์ม
- 2) การศึกษาประเด็นเฉพาะในแต่ละธุรกิจภายใต้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน ธุรกิจสปาและเวลเนส ธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ และธุรกิจที่จอดเรือและขนส่งทางน้ำ

วิธีการศึกษา

ในการศึกษานี้ คณะกรรมการจะศึกษาเอกสารจากหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับการสอบถามความเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานภาคเอกชน อาทิ ผู้ประกอบธุรกิจ และสมาคมการค้าต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1: แสดงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียพร้อมับประเด็นที่จะศึกษา

ประเด็น	ผู้มีส่วนได้เสีย	
	ภาคธุรกิจเอกชน	หน่วยงานของรัฐ
ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว	-	<ul style="list-style-type: none"> สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา
ความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว	-	<ul style="list-style-type: none"> กรมสรรพากร สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
การประกอบธุรกิจโรงแรม	<ul style="list-style-type: none"> สมาคมโรงแรมไทย สมาคมที่พักบูติกภูเก็ต 	<ul style="list-style-type: none"> กรมการท่องเที่ยว กรมการปกครอง กรมโยธาธิการและผังเมือง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมชลประทาน กรมเจ้าท่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่
การประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส	<ul style="list-style-type: none"> สมาคมสปาและเวลเนสภาคตะวันออก สโมสรน้ำพุร้อนไทย 	<ul style="list-style-type: none"> กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

ประเด็น	ผู้มีส่วนได้เสีย	
	ภาคธุรกิจเอกชน	หน่วยงานของรัฐ
การประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์	<ul style="list-style-type: none"> ● บริษัท เวลด์คลาส เร็นท์ อะ คาร์ จำกัด ● บริษัท ไทยเร็นท์อะคาร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> ● กรมการขนส่งทางบก ● กรมการท่องเที่ยว ● สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ● การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> ● สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่ ● สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสมุย ● บริษัท เรือเร็วลมพระยา จำกัด ● องค์กรชุมชนท่าเรือหัวเทียน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ● กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ● กรมเจ้าท่า ● เมืองพัทยา ● เทศบาลตำบลเกาะพะงัน

บทที่ 2 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับเศรษฐกิจไทย

ภาพรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกับเศรษฐกิจไทย

ภาคการท่องเที่ยวเป็นเครื่องยนต์หลักสำคัญอย่างหนึ่งของเศรษฐกิจไทยในช่วงก่อนโควิด-19 โดยสะท้อนให้เห็นจากรายได้โดยตรงจากการท่องเที่ยวคิดเป็นประมาณร้อยละ 18 ของ GDP ทั้งนี้ ยังไม่นับรวม GDP โดยอ้อมจากการบริโภคของแรงงานเกี่ยวเนื่องกับภาคท่องเที่ยวกว่า 8 ล้านคน⁴ รายได้ส่วนใหญ่มาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ เฉลี่ยร้อยละ 65 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด และภาษีทางตรงที่เก็บจากการซื้อขายสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด⁵

ภายหลังในช่วงปี 2566 สถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายลงอย่างเต็มที่ ทำให้เริ่มมีการคาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยจะกลับมาดีขึ้น จากการสรุปของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจธนาคารทหารไทยธนชาต (2567) ระบุว่าในช่วงปี 2566 ที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทยประมาณ 28 ล้านคน สร้างเม็ดเงินราว 1.4 ล้านล้านบาท ส่งผลให้ภาพรวมประเทศไทยสร้างเม็ดเงินจากการท่องเที่ยวได้กว่า 2.2 ล้านล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73 เมื่อเทียบกับจุดสูงสุดเดิมที่ 3 ล้านล้านบาท ในปี 2562 โดยจำนวนดังกล่าวคลาดเคลื่อนไปจากเป้าหมายที่ภาครัฐวางไว้ที่ 2.4 ล้านล้านบาท⁶

อนึ่ง แม้ว่าในปี 2567 นี้รัฐบาลคาดหวังว่ารายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นโดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 3.5 ล้านล้านบาท แต่ก็มีแนวโน้มที่มูลค่าการท่องเที่ยวไทยจะต่ำกว่าที่รัฐบาลคาดการณ์ไว้⁷ ซึ่งสาเหตุมาจากศักยภาพในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

⁴ วรัญญา มหาวนากุล และจิรัฐ เจนพิงพร, “การท่องเที่ยวไทยยังแข่งขันได้จริงหรือ?”, [Online] ธนาคารแห่งประเทศไทย, 26 ธันวาคม 2566, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-2023dec26.html>.

⁵ วุฒารักษ์ หวังพงษ์, “การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลจากภาคท่องเที่ยวและแนวโน้มปี 2566,” [Online] สำนักงบประมาณของรัฐบาล, กันยายน 2566, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtdmin/ewt/parbudget/ewt_dl_link.php?nid=1333.

⁶ ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจธนาคารทหารไทยธนชาต, “ttb analytics มองรายได้การท่องเที่ยวปี 2567 ขึ้นตัวเกือบสมบูรณ์มากกว่า 90% ที่ 2.75 ล้านล้านบาท,” [Online] ธนาคารทหารไทยธนชาต, 15 มกราคม 2567, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://www.ttbbank.com/th/newsroom/detail/ttba-tourism-income-2024>.

⁷ เพิ่งอ้าง.

ttb analytics มองรายได้การท่องเที่ยวปี 2567ฟื้นตัวเกือบสมบูรณ์มากกว่า 90% ที่ 2.75 ล้านล้านบาท พร้อมแนะภาครัฐออกนโยบายกระตุ้นให้เหมาะกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม

ttb | a-n-a-l-y-t-i-c-s

ปัจจัยเสี่ยงและข้อเสนอแนะสำหรับการท่องเที่ยวไทยปี 2567

ปัจจัยกดดันการฟื้นตัวนักท่องเที่ยวจีน

- × ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศ เช่น อัตราการว่างงานของคนอายุน้อย และความบั่นทอนที่ลดลงจากภาคอสังหาริมทรัพย์และการเงิน
- × การชะลอตัวของนักท่องเที่ยวจีนที่เริ่มส่งสัญญาณตั้งแต่ช่วงก่อนโควิด
- × อัตราการกลับท่องเที่ยวซ้ำเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างรายได้และประชากร

นโยบายกระตุ้นควรเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม

- ✓ กลุ่มนักท่องเที่ยวอายุน้อย และในภูมิภาคใกล้เคียงที่เดินทางสะดวก ควรเน้นการส่งเสริม หรือสิทธิประโยชน์ให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ (Revisit Intention)
- ✓ กลุ่มนักท่องเที่ยวยุโรป สหรัฐอเมริกา และ ออสเตรเลีย ที่มีสัดส่วนการพักอาศัยระยะยาว ควรส่งเสริมให้เกิดความสะดวกสบายในราคาก็เหมาะสม

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย CNBC, OECD และ ttb analytics

ที่มา: ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจฐานการทหารไทยธนาชาติ (2567)

จากการเปิดประเทศภายหลังสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 พบว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวยังไม่ได้กลับมาดีเหมือนเดิม จากการสำรวจของ วรญาณ มหาวานากุล และจิรัฐ เจนพิงพร ในช่วงปลายปี 2566 สรุปว่านักท่องเที่ยวต่างชาติล่าสุดยังกลับมาได้เพียงแค่ร้อยละ 78 ของจำนวนนักท่องเที่ยวเดิมที่เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งอาจจะมาจากศักยภาพในการท่องเที่ยวของไทยตามหลังประเทศคู่แข่งใน 3 เรื่องสำคัญ ได้แก่ (1) การประสบกับปัญหาการท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย (2) การขาดการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานเดิมอย่างดี รวมถึงยกระดับโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและครบครัน และ (3) การไม่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่ประเทศไทยพึงพา⁸

สภาพปัญหาดังกล่าวทั้งสามประการนั้นเชื่อมโยงกับปัญหาใหญ่ที่นำมาสู่การศึกษาในครั้งนี้คือ กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของส่วนราชการอาจเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันของประเทศ ซึ่งรวมถึงการขาดแคลนกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของส่วนราชการในเรื่องที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้การประกอบธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยธุรกิจหลาย ๆ ธุรกิจประกอบเข้าด้วยกันทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมดังกล่าวหลากหลายทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ดังจะเห็นได้ว่า แม้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะเป็นกระทรวงหลักที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย รวมถึงวางแผนการท่องเที่ยวของประเทศ ทว่า กฎหมายที่ใช้ในการกำกับธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา อาทิ กฎหมายประกอบธุรกิจโรงแรม

⁸ วรญาณ มหาวานากุล และจิรัฐ เจนพิงพร, “การท่องเที่ยวไทยยังแข่งขันได้จริงหรือ?”, [Online] ธนาการแห่งประเทศไทย, 26 ธันวาคม 2566, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-2023dec26.html>.

อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หรือกฎหมายประกอบธุรกิจสปาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข หรือพื้นที่ท่องเที่ยวแบบอุทยานก็อยู่ภายใต้การดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สภาพดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าเรื่องการท่องเที่ยวเป็นเรื่องในภาพกว้างที่สัมพันธ์กับประเด็นย่อยอื่น ๆ และครอบคลุมภารกิจของหลายหน่วยงานดังที่กล่าวถึงมาแล้วในข้างต้น ในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ โดยไม่ได้จำกัดว่าจะอยู่ภายใต้ขอบเขตหรือภารกิจของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

บทที่ 3 สภาพปัญหาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สภาพปัญหาในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

จากการสอบถามความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน พบว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีประเด็นสำคัญที่เป็นสภาพปัญหาร่วมกันในทุก ๆ อุตสาหกรรมอยู่ 3 ประเด็นปัญหา ได้แก่ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

ปัญหาความปลอดภัยในการท่องเที่ยวเป็นปัญหาสำคัญของการท่องเที่ยวในประเทศไทย จากสถิติอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวช่วงก่อนการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่จัดทำการศึกษาโดย World Population Review ในปี พ.ศ. 2563 พบว่าประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศอันดับ 10 ของประเทศที่นักท่องเที่ยวประสบอุบัติเหตุสูงจากทั้งหมดจำนวน 50 ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนการประเมินอยู่ที่ 533 คะแนนจาก 800 คะแนน สถานการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานอุบัติเหตุบนถนนที่จัดทำขึ้นโดยศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ (Thai RSC) ที่ระบุว่าในปี พ.ศ. 2563 มีนักท่องเที่ยวได้รับบาดเจ็บบนท้องถนนทั้งหมด 6,427 คน และเสียชีวิต 482 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าเมื่อเทียบกับตัวเลขปี พ.ศ. 2562 ที่มีนักท่องเที่ยวได้รับอุบัติเหตุ 3,611 คน และเสียชีวิต 357 คน⁹

เมื่อย้อนกลับมาพิจารณาในบริบทปัจจุบันสถานการณ์ด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวยังคงเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย แม้จะไม่ปรากฏสถิติข้อมูลอย่างเป็นทางการจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ ณ วันที่ 11 พฤษภาคม 2564 ประมาณการอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวยังคงมีจำนวนประมาณ 3,000 กว่าคน¹⁰ ประกอบกับหลักฐาน

⁹ จารุจรรย์ ลาภพานิช, “ไทยติด 10 ประเทศอันตรายที่สุดในโลกสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติผู้หญิง,” [Online] Urban Creature, 27 ธันวาคม 2563 แหล่งที่มา: <https://urbancreature.co/dangerous-countries-for-female-travelers/> [10 เมษายน 2567].

¹⁰ ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ, “ข้อมูลอุบัติเหตุและเสียชีวิตบนท้องถนน,” [Online] ThaiRSC, 11 พฤษภาคม 2564 แหล่งที่มา: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiYjJNzc4M2UtZTUzZC00NjEYLTgwMmYtOTExZDcyYTk1YjFhliwidCI6IjBiNTRkMTRLLTM5YTktNGEYMC1iOTVhLTgzMWQ0ZTUzZC00NjE5NyIsImMiOiJEWfQ==> [11 พฤษภาคม 2567].

ในเชิงประจักษ์ที่ผ่านมา อาทิ เหตุกราดยิงที่สยามพารากอน¹¹ หรือเหตุการณ์เรือนอติกาประสบเหตุเกยโขดหินบริเวณเกาะเขียว¹²

สถานการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวมาโดยตลอด โดยเฉพาะอุบัติเหตุดังกล่าวข้างต้นได้ทำให้เกิดความจำเป็นที่นักท่องเที่ยวต้องได้รับการรักษาพยาบาล แต่เนื่องจากความเสียหายที่เกิดขึ้นกับร่างกายและชีวิตของนักท่องเที่ยวมีมูลค่าเกินกว่าที่ประกันจะรับผิดชอบได้ ซึ่งทำให้ในบางครั้งโรงพยาบาลจำเป็นต้องสำรองเงินจ่ายไปก่อนแต่ก็ไม่มีเงินชดเชยให้กับโรงพยาบาล และในบางกรณีโรงพยาบาลไม่รับนักท่องเที่ยว¹³

ในอดีตการจ่ายเงินช่วยเหลือนักท่องเที่ยวที่ประสบภัยหรืออุบัติเหตุได้รับการเยียวยาจากกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติซึ่งมีเงินจำนวนประมาณ 50 ล้านบาท ที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่เมื่อมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้นำเงินกองทุนดังกล่าวไปจัดหาประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวตามมาตรา 10/2 ก็ได้มีการยุบกองทุนช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในปี พ.ศ. 2565¹⁴ ทว่า กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ตั้งขึ้นใหม่นั้นประสบปัญหาในเรื่องแหล่งรายได้ เนื่องจากไม่มีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวตามมาตรา 10/2 ตามนโยบายของรัฐบาล¹⁵ ซึ่งทำให้ไม่มีเงินสำหรับนำไปใช้ในการจัดหาประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยว ประกอบกับปัจจุบัน วันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2567 กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยมีเงินเพียง 9.16 ล้านบาทเท่านั้น ในขณะที่แผนการใช้จ่ายงบประมาณในปี พ.ศ. 2567 กองทุนมีแผนการใช้จ่ายเงิน 4.11 ล้านบาท¹⁶

ทั้งนี้ ที่ผ่านมาสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) ได้เสนอความคิดเห็นให้รัฐบาลเก็บค่าธรรมเนียมจำนวนดังกล่าวเพื่อให้มีเงินมาใช้เยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว¹⁷ แต่รัฐบาลยังไม่ได้มีการดำเนินการดังกล่าว

¹¹ บีบีซีไทย, “ผบ.ตร. สรุปลงผู้เสียชีวิต 2 ราย บาดเจ็บ 5 ในเหตุคนร้ายใช้อาวุธยิงกลางพารากอน,” [Online] บีบีซีไทย, 3 ตุลาคม 2566 แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/articles/c0kxql0ggwro> [10 เมษายน 2567].

¹² ไทยโพสต์, “เรือ 'นอติกา' ประสบเหตุเกยโขดหิน ท้าพเรือเข้าช่วยนักท่องเที่ยว,” [Online] ไทยโพสต์, 24 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: <https://www.thaipost.net/district-news/506449/> [10 เมษายน 2567].

¹³ ไทยพีบีเอส, “สธ.ลั่น เต็มเต็มฟังไม่ขึ้น รพ.เอกชนปฏิเสธนักท่องเที่ยวได้ทุกวัน,” [Online] ไทยพีบีเอส, 15 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: <https://www.thaipbs.or.th/news/content/334946> [10 เมษายน 2567].

¹⁴ ผู้จัดการออนไลน์, “สทท. จี้รัฐเร่งเก็บค่าเหยียบแผ่นดิน พัฒนาท่องเที่ยวไทย,” [Online] ผู้จัดการออนไลน์, 21 มีนาคม 2567 แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000024894> [10 เมษายน 2567].

¹⁵ พรไพลิน จุลพันธ์, “ท่องเที่ยวฯ เปรกค่าเหยียบแผ่นดิน ททท. คาดปีใหม่เงินสะพัด 5.44 หมื่นล้าน,” [Online] กรุงเทพธุรกิจ, 21 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1104696> [10 เมษายน 2567].

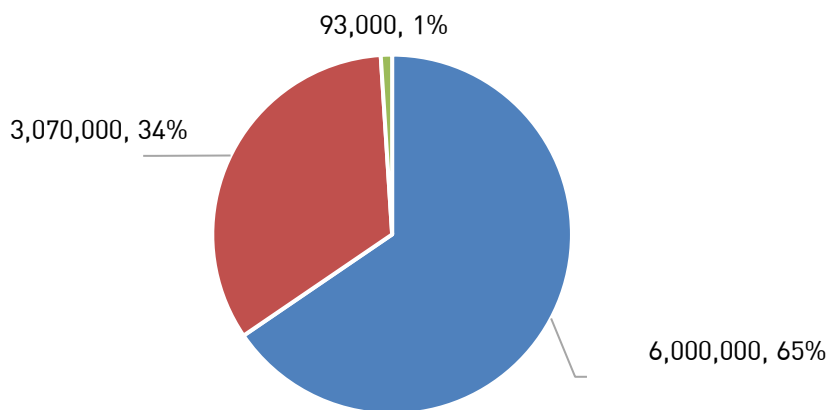
¹⁶ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, คณะอนุกรรมาธิการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ครั้งที่ 2, 17 มกราคม 2567.

¹⁷ ผู้จัดการออนไลน์, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 9.

ในปัจจุบันกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยมีทรัพย์สินจาก 6 แหล่ง ได้แก่ (1) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (2) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ (3) เงินค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว (ปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บ) (4) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ (5) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน และ (6) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน¹⁸ ส่วนในด้านรายจ่ายกฎหมายกำหนดให้มีการจ่ายเงินตามกองทุนนี้เพื่อวัตถุประสงค์ 4 ประการ ได้แก่ (1) เงินอุดหนุนหรือเงินให้กู้ยืมแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามนโยบายหรือแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวมทั้งแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (2) ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือสนับสนุนการท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การฝึกอบรม การประชุม การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล (3) ค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ และ (4) ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน¹⁹

ทรัพย์สินของกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

- เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้
- เงินคงเหลือและดอกผลจากโครงการที่เสร็จสิ้น
- เงินค่ารับสมัครสอบพนักงานกองทุน

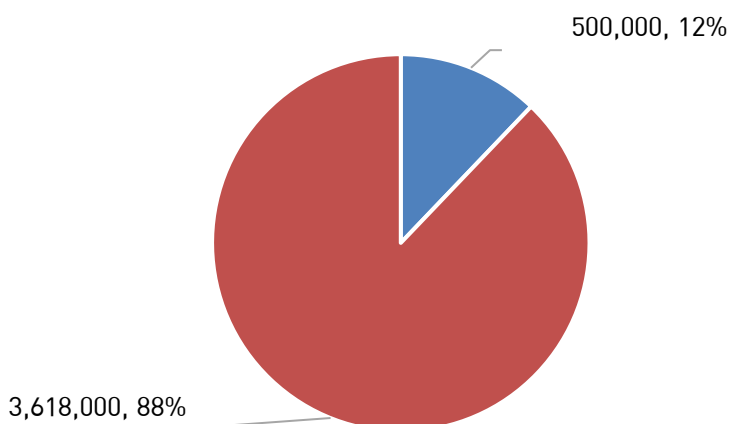
ที่มา: กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (2567)

¹⁸ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551, มาตรา 23.

¹⁹ พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551, มาตรา 24.

ทรัพย์สินของกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

■ ค่าใช้จ่ายสนับสนุนโครงการ ■ ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

ที่มา: กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (2567)

การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งที่เจอร่วมกันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากลักษณะของการท่องเที่ยวนั้นสัมพันธ์กับประเด็นในเชิงพื้นที่ ทำให้บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดและมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การท่องเที่ยวเกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ผ่านการส่งเสริมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น การสร้างแหล่งท่องเที่ยวเชิงพระพุทธศาสนาอุทยานหลวงปู่ทวดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอกจากการส่งเสริมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีบทบาทสำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะและดูแลสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ ถนน ไฟฟ้า ประปา หรือการดูแลความปลอดภัย รวมไปถึงการส่งเสริมอาชีพ การศึกษา และผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถเข้าไปสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในฐานะแหล่งรายได้ของคนในชุมชนภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีแหล่งรายได้อื่น การท่องเที่ยวเป็นวิถีทางหนึ่งในการสร้างรายได้สำคัญให้กับคนในชุมชน

อย่างไรก็ดี จากการชี้แจงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ พบว่าสภาพปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยสามารถแบ่งสภาพปัญหาได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

- **แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

การท่องเที่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เนื่องจากการท่องเที่ยวสัมพันธ์กันกับมิติในเชิงพื้นที่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกันกับพื้นที่ดังกล่าว ทว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจำกัดในการเข้าไปดูแลพื้นที่ท่องเที่ยว เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ โบราณสถานอยู่ภายใต้ความดูแลของกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม หรือพื้นที่อุทยานแห่งชาติอยู่ภายใต้การดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือแม่น้ำและทะเลอยู่ภายใต้การดูแลของกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเข้าไปทำหน้าที่ส่งเสริมหรือช่วยดูแลแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวได้

ตัวอย่างของสถานการณ์ดังกล่าว เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีการประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2553 ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเข้าไปดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือจัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในการดำเนินการดังกล่าวจะต้องดำเนินการจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงในการก่อสร้างหรือดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับทะเลและชายฝั่งต้องได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคมด้วย

- **อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่อย่างจำกัด**

ในปัจจุบันอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ภายใต้ข้อจำกัดอำนาจของกฎหมายอื่น ๆ รวมถึงในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการใด ๆ หากไม่ได้มีกฎหมายให้อำนาจไว้ก็จะไม่สามารถทำได้ และหากมีการใช้จ่ายงบประมาณออกไปก็จะกลายเป็นการใช้จ่ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตัวอย่างเช่น แม้ว่ากฎหมายจะให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลถนน แต่อำนาจในการดูแลหรือจัดการจราจรอยู่ในอำนาจของตำรวจจราจรภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการจัดเทศกาลท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่การไม่สามารถจัดการเส้นทางจราจรให้ยืดหยุ่นได้ก็อาจจะเกิดปัญหา หรือการบังคับใช้หรือกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเมืองภายใต้กฎหมายผังเมืองหรือกฎหมายควบคุมอาคารยังคงอยู่ภายใต้อำนาจของส่วนราชการมากกว่าจะอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นอกจากเรื่องอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะแล้ว ในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ ในการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสัมพันธ์กับบทบาทและอำนาจที่มีกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดโดยส่วนราชการ อาทิ ในอดีตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาเรื่องการใช้งบประมาณประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวนอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือการจัดนิทรรศการหรือมหกรรมการท่องเที่ยว แต่กฎหมายในอดีตไม่ได้ให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ เพราะเมื่อมีการใช้จ่ายเงินโดยไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับให้อำนาจไว้ อาจจะเป็นการใช้จ่ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกตรวจสอบตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

● การขาดแคลนบุคลากรในการทำงาน

เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2560 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีการออกคำสั่งหัวหน้าคสช. ที่ 8/2560 เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น ซึ่งเป็นการรวมอำนาจในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับไปอยู่ภายใต้การดูแลของราชการบริหารส่วนกลางในการเปิดสอบและรับสมัครบุคคลมาดำรงตำแหน่ง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดบุคลากรที่เพียงพอต่อการทำงาน ตัวอย่างเช่นในกรณีของเมืองพัทยา มีบุคลากรระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการจำนวน 53 อัตรา และไม่สามารถรับโอนจากส่วนราชการอื่นได้ ทว่า เมืองพัทยาต้องให้บริการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งคำสั่งดังกล่าวกลายมาเป็นอุปสรรคในการส่งเสริมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการท่องเที่ยว

ความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์ม ด้านการท่องเที่ยว

หลายปีที่ผ่านมาดิจิทัลแพลตฟอร์มได้เพิ่มบทบาทสำคัญไม่เพียงเฉพาะเศรษฐกิจไทย แต่รวมถึงเศรษฐกิจโลก ดิจิทัลแพลตฟอร์มเข้ามามีส่วนสำคัญต่อธุรกิจภาคบริการ อาทิ การขนส่งอาหาร การจองที่พัก ค้างคืน การเดินทาง และการให้บริการเช่าที่พักระยะสั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

ในด้านการท่องเที่ยวธุรกิจแพลตฟอร์มได้เข้ามามีส่วนสำคัญใน 2 ลักษณะคือ (1) การแทรกแซงรูปแบบการประกอบธุรกิจดั้งเดิม (traditional business model) อาทิ การเข้ามาให้บริการเช่าที่พักระยะสั้น ซึ่งกระทบต่อการประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน หรือการเข้ามามีบทบาทแทนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ผ่านการให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ หรือ (2) การเข้ามาช่วยส่งเสริมการประกอบธุรกิจดั้งเดิม อาทิ การเข้ามาช่วยส่งเสริมช่องทางการขายห้องพัก ทดแทนการทำตลาดแบบตรง

อย่างไรก็ดี การเข้ามาของธุรกิจแพลตฟอร์ม ไม่ได้มีแต่เฉพาะข้อดีเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ ในเรื่องของความไม่เป็นธรรมที่เกิดจากการต้องยอมรับข้อสัญญาที่เสียเปรียบ การจำกัดการแข่งขันทางการค้า การขาดแนวทางการคุ้มครองผู้บริโภคในบริบทของดิจิทัลแพลตฟอร์ม ในด้านของภาครัฐ การไม่สามารถกำกับธุรกิจแพลตฟอร์มได้ทำให้เกิดปัญหาในการ

กำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจ และการจัดเก็บภาษีเพื่อหารายได้เข้าประเทศ แม้ว่าจะมีการประกอบธุรกิจอยู่ในประเทศก็ตาม

สาเหตุสำคัญของการไม่สามารถแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์ม เนื่องจากธุรกิจแพลตฟอร์มมีการประกอบธุรกิจโดยข้ามเขตแดนอำนาจรัฐ ทำให้ในการประกอบธุรกิจไม่จำเป็นต้องมีสถานประกอบการภายในประเทศเหมือนธุรกิจในอดีต ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้หน่วยงานของรัฐพยายามปรับบทบาทเพื่อรับมือกับการกำกับธุรกิจแพลตฟอร์ม อาทิ มีการตราพระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 แต่ในทางปฏิบัติ การมาขึ้นทะเบียนตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวนี้น้อยมาก²⁰ รวมถึงปัญหาสำคัญคือ แม้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายไทย แพลตฟอร์มก็สามารถให้บริการได้ จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามหรือคำนึงถึงกฎหมายที่จะนำมาควบคุมการประกอบธุรกิจ²¹

นอกจากปัญหาสำคัญข้างต้นแล้ว จากการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณาปัญหาในรายละเอียดสามารถสรุปได้ ดังนี้

- **การคุ้มครองผู้ประกอบการภายในประเทศจากข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และการจำกัดการแข่งขันทางการค้า**

เนื่องจากลักษณะเฉพาะตัวของธุรกิจแพลตฟอร์มที่ทำหน้าที่จับคู่การให้บริการระหว่างผู้ขายบริการกับผู้ซื้อบริการ ทำให้แพลตฟอร์มมีบทบาทเสมือนคนเฝ้าประตู (gate keeper) ซึ่งสามารถควบคุมการจับคู่บริการได้ สภาพดังกล่าวทำให้ดิจิทัลแพลตฟอร์มมีอำนาจทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่าคู่ค้า ทำให้คู่ค้ามีแนวโน้มที่จะต้องยอมรับเงื่อนไขการประกอบธุรกิจที่เป็นภาระมากกว่าในการประกอบธุรกิจ

ตัวอย่างที่พบเจอจากการชี้แจงของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พบว่าเป็นปัญหาระหว่างผู้ประกอบการให้บริการด้านการจองที่พัก (online travel agency: OTA) กับผู้ประกอบการโรงแรม โดยเป็นปัญหาที่ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มกำหนดให้โรงแรมตั้งราคาเพียงราคาเดียว (rate parity) ในราคาเดียวในทุกช่องทาง โดยไม่สามารถตั้งราคาแตกต่างกันได้ทั้งในกรณีของหน้าเว็บไซต์ของโรงแรม หรือช่องทางเสนาขายอื่น ๆ อาทิ แพลตฟอร์มอื่น หรือบนสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากผู้ให้บริการแพลตฟอร์มไม่ต้องการให้เกิดการแข่งขันทางด้านราคาที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องเลือกช่องทาง โดยหากผู้ให้บริการแพลตฟอร์มตรวจพบว่า มีการตั้งราคาแตกต่างกันจะดำเนินการลงโทษโรงแรมในการเสนาขายห้องพักบนแพลตฟอร์ม ทำให้แพลตฟอร์มไม่สามารถกระจายห้องพักไปถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติได้

²⁰ เขมภัทร ทฤษฎีคุณ, “กำกับการแข่งขัน-คุ้มครองผู้บริโภค โจทย์ท้าทายในยุคธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์ม,” [Online] ไทยพับลิก้า, 1 พฤษภาคม 2567, สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567, สืบค้นจาก <https://thaipublica.org/2024/05/competition-supervision-consumer-protection/>.

²¹ สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 8, 28 กุมภาพันธ์ 2567.

ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าไม่ได้มีงานวิจัย และพยายามดำเนินการศึกษาโครงสร้างตลาดของธุรกิจแพลตฟอร์ม แต่เนื่องจากข้อจำกัดของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2560 ที่ไม่ได้ให้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลในการตรวจสอบพารามิเตอร์ที่ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มนำมาใช้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้การวิเคราะห์โครงสร้างตลาดหรือพฤติกรรมของแพลตฟอร์มในฐานะคนเฝ้าประตูที่จับคู่ธุรกรรมระหว่างผู้ให้บริการกับผู้บริโภคทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากพฤติกรรมจำกัดการแข่งขันบนธุรกิจแพลตฟอร์มนั้นไม่ได้เป็นเพียงแค่เรื่องการจำกัดการแข่งขันด้านราคาหรือการทุ่มตลาดแบบอดีต แต่อาจเป็นเรื่องการจำกัดการแสดงข้อมูลให้กับผู้บริโภค ซึ่งต้องตรวจสอบจากการรวบรวมพยานหลักฐานทางดิจิทัล (digital forensics)

● การคุ้มครองผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ

บริบทของการคุ้มครองผู้บริโภคจากการเสนอขายสินค้าและบริการเปลี่ยนไปจากอดีต เนื่องจากรูปแบบการให้บริการที่ผ่านมาจะเป็นการเสนอซื้อขายสินค้าผ่านการขายตรงหรือทำตลาดแบบตรง หรือประกอบธุรกิจที่ต้องมีหน้าร้าน ในการจะเสนอขายตรงหรือทำตลาดแบบตรงกับผู้บริโภคจะต้องมาขอรับใบอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค²² ซึ่งเป็นรูปแบบของการประกอบธุรกิจแบบดั้งเดิม

ทว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็คือ การประกอบธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์มได้เข้ามาทำให้การบังคับใช้กฎหมายชะงักงัน (disrupt) เนื่องจากแพลตฟอร์มเปิดโอกาสให้ผู้ขายบริการสามารถนำเสนอสินค้าและบริการโดยตรงผ่านช่องทางให้บริการกับผู้บริโภค ซึ่งในหลายกรณีการให้บริการทำได้ง่ายโดยไม่ต้องมีการยืนยันตัวตนของผู้ขายบริการ เช่น ผู้ขายสามารถใช้บัญชีสื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสนอขายบริการ โดยไม่จำเป็นต้องระบุตัวตนกับแพลตฟอร์มว่าผู้ขายเป็นใครหรือมีบริการนั้นอยู่จริงหรือไม่ เป็นต้น ทำให้การตรวจสอบข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนว่า การแบ่งความรับผิดชอบระหว่างแพลตฟอร์มกับผู้ขายบริการบนแพลตฟอร์มจะเป็นอย่างไร หากในกรณีที่มีการนำเสนอข้อมูล แต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นเท็จหรือเกินความจริง โดยที่ข้อมูลเท็จหรือเกินความจริงมีสาเหตุมาจากแพลตฟอร์มดิจิทัลไม่ใช่ผู้ขายบริการ

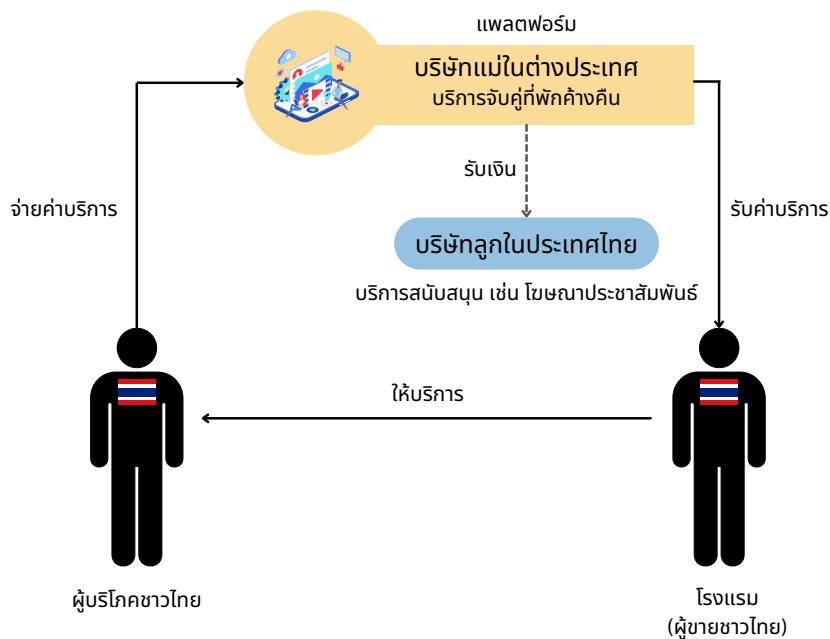
แม้จะมีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายคือ พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เพื่อเพิ่มเงื่อนไขในการกำกับดูแลการซื้อขายสินค้าและบริการบนดิจิทัลแพลตฟอร์ม แต่ในความเป็นจริงการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากกฎหมายทั้งสองฉบับมีขอบเขตในการบังคับใช้เฉพาะผู้ประกอบการที่จดทะเบียนในประเทศไทย ในกรณีที่ต้องการขอความร่วมมือกับแพลตฟอร์มก็อาจจะไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่

● การจัดเก็บภาษี

²² ดู พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545.

ปัญหาการจดทะเบียนภาษีกับแพลตฟอร์มดิจิทัลเกิดขึ้นเฉพาะในการจดทะเบียนภาษีจากแพลตฟอร์มดิจิทัลของต่างประเทศ โดยทั่วไปแล้วนิติบุคคลจะต้องเสียภาษีก็ต่อเมื่อ (1) กระทบกิจการในประเทศไทย เช่น การตั้งสาขาในประเทศไทย เป็นต้น และ (2) มีลูกจ้าง หรือมีผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้ในประเทศไทย ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขตามอนุสัญญาภาษีซ้อน

อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงการให้บริการของแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น บริการหลักที่เกิดขึ้นที่ให้บริการกระทำขึ้นมาจากภายนอกประเทศ ตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มธุรกิจจองโรงแรมอาจให้บริการจับคู่ระหว่างโรงแรมและผู้บริโภคมาจากต่างประเทศได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีสาขา ลูกจ้าง ผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่ออยู่ในประเทศแต่อย่างใด แม้ว่ากิจกรรมที่ทำให้เกิดแหล่งรายได้จะเกิดขึ้นในประเทศไทยก็ตาม สภาพดังกล่าวทำให้ประเทศไทยสูญเสียรายได้ที่ควรจะได้ไป

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ในการแก้ไขสภาพปัญหาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมนี้จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขใน 3 ประเด็นปัญหาใหญ่ ดังนี้

ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

ควรแก้ไขพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้กันเงินขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งงบประมาณสำหรับช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และกำหนดให้มีแหล่งรายได้เพิ่มเติมสำหรับกองทุนนี้

เนื่องจากในปัจจุบันกองทุนช่วยเหลือเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ถูกยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2565 ประกอบกับยังไม่มีระบบประกันภาคบังคับสำหรับนักท่องเที่ยว และกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

ที่เกิดขึ้นมาใหม่ ไม่มีเงินเพียงพอที่จะสนับสนุนและเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว เนื่องจากไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาลที่อยากส่งเสริมการท่องเที่ยว

ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2551 โดยเพิ่มแหล่งรายได้และรายจ่ายให้กับกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยมีหลักการ ดังนี้

- แหล่งรายได้ของกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ ภาษีต่าง ๆ ที่เก็บจากการท่องเที่ยว ค่าธรรมเนียมที่เก็บจากการเข้าอุทยาน และค่าธรรมเนียมสนามบิน และอาจรวมถึงเงินที่อยู่ในบรรดาทุนหมุนเวียนอื่น ๆ ที่อยู่ในสังกัดของกรมการท่องเที่ยว และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เช่น กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งปัจจุบันมีเงินและทรัพย์สินสะสมอยู่ 180 ล้านบาท โดยที่ผ่านมาไม่ได้มีการนำเงินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์อะไร เป็นต้น
- การกำหนดให้การจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยกำหนดให้จ่ายเงินค่าชดเชยให้กับนักท่องเที่ยวในกรณีที่ได้รับภัยทั้งจากสาธารณภัยและอุบัติเหตุ เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาตัวและลดภาระให้กับโรงพยาบาล รวมถึงเพื่อป้องกันมิให้มีการปฏิเสธนักท่องเที่ยว
- ปรับปรุงวิธีการเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยว เนื่องจากในปัจจุบันวิธีการเก็บเงินค่าธรรมเนียมมีการเตรียมวิธีการเก็บไว้แล้ว แต่ในปัจจุบันวิธีการเก็บดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ผ่านด่านชายแดน

ในการดำเนินการนี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะต้องดำเนินการเพื่อที่จะปรับปรุงพระราชบัญญัติดังกล่าว

การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ควรแก้ไขกฎหมายให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นในการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว

เนื่องจากท้องถิ่นแต่ละแห่งมีลักษณะเฉพาะตัว (Character) ที่แตกต่างกัน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีความเข้าใจความต้องการที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเองได้ดีกว่าส่วนราชการที่อยู่ส่วนกลาง ดังนั้น จึงควรมีการกระจายอำนาจเพิ่มเติมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ในการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายควรจะต้องให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน 3 เรื่อง ได้แก่

- การให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ในการจัดการพื้นที่

- การให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณูปโภค อาทิ ถนนและชายฝั่ง รวมถึงรับรองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นวงกว้าง โดยไม่มีข้อจำกัดตามกฎหมาย
- ยกเลิกคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 8/2560 เรื่อง การขับเคลื่อนการปฏิรูปการบริหารงานส่วนบุคคลท้องถิ่น เพื่อปลดข้อจำกัดในการหาบุคลากรมาปฏิบัติหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี กระบวนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการท่องเที่ยวขึ้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการกระจายอำนาจ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องมีการดำเนินการอย่างรอบด้าน โดยรัฐบาลและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ควรจะต้องพิจารณาดำเนินการอีกทีหนึ่ง

ความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์ม ด้านการท่องเที่ยว

ควรเร่งรัดให้มีการออกกฎหมายเพื่อรองรับการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์ม และการจัดเก็บภาษีจากดิจิทัลแพลตฟอร์ม

ความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยวขึ้นเป็นปัญหาสำคัญ โดยไม่ได้จำกัดเฉพาะกับในบริบทของประเทศไทย ทำให้ในหลาย ๆ ประเทศเริ่มกำหนดแนวทางในการกำกับดูแลธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์ม อาทิ การออกกฎหมายของสหภาพยุโรป 2 ฉบับคือ “Digital Market Act” เพื่อมากำหนดเงื่อนไขในการกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้า และ “Digital Service Act” เพื่อมากำหนดเงื่อนไขในการกำกับดูแลการคุ้มครองผู้บริโภคจากธุรกิจแพลตฟอร์ม รวมถึงการสร้างความร่วมมือผ่านองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ในการจัดตั้งกรอบความร่วมมือ G20 Inclusive Framework เพื่อนำประโยชน์ทางภาษีที่เกิดขึ้นจากดิจิทัลแพลตฟอร์มมาคืนสู่ประเทศต้นทางที่เกิดรายได้ขึ้น

จากการศึกษาของคณะกรรมการพิจารณา พบว่ารัฐบาลที่ผ่านมาได้อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลแล้ว ที่มีหลักการคล้ายกับกฎหมายทั้งสองฉบับของสหภาพยุโรป ซึ่งจากการรับฟังความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีความเห็นไปในลักษณะเดียวกันว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวน่าจะช่วยให้การกำกับดูแลธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์มในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงอาจจะได้รับอานิสงค์จากการที่กฎหมายมีหลักการคล้ายกับกฎหมายของสหภาพยุโรป ทำให้อาจจะได้เรียนรู้บทเรียนจากต่างประเทศมากขึ้น จึงควรเร่งรัดให้มีการออกกฎหมายดังกล่าว

ส่วนในประเด็นด้านภาษี พบว่าประเทศไทยได้เข้าร่วมกรอบความร่วมมือดังกล่าวแล้ว ซึ่งในระหว่างนี้อาจจะต้องมีการเร่งรัดให้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิทธิประโยชน์โดยสมบูรณ์

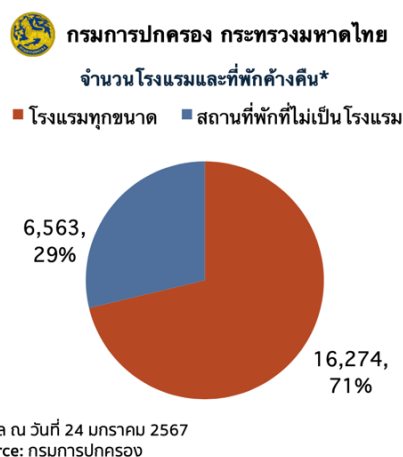
บทที่ 4 การประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน

สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน

ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนเป็นธุรกิจสำคัญอย่างหนึ่งในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องรองรับการเข้าพักของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะแก่นักท่องเที่ยวคนไทยหรือต่างประเทศ นอกจากนี้ ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนยังมีความสัมพันธ์กันกับการประกอบธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ สปาและเวลเนส ร้านอาหาร และธุรกิจนำเที่ยว ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาของธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนนั้นมีสภาพปัญหาสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. ผู้ประกอบธุรกิจไม่สามารถขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมได้

ปัจจุบันประเทศไทยมีโรงแรมและที่พักค้างคืนที่ได้รับอนุญาตจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยทั้งสิ้นจำนวน 22,810 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงแรมจำนวน 16,274 แห่ง และที่ไม่ใช่โรงแรมอีกจำนวน 6,563 แห่ง²³ (โฮมสเตย์หรือที่พักที่มีจำนวนห้องต่ำกว่า 10 ห้อง รองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 30 คน) ทั้งนี้ จำนวนดังกล่าวเป็นการพิจารณาเฉพาะสถานที่พักที่ได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อย่างไรก็ดี หากพิจารณาจำนวนของโรงแรมและที่พักค้างคืนที่ปรากฏบนเว็บไซต์ Online travel agency (OTA) อย่าง Agoda.com จะพบว่ามีที่พักค้างคืนมากถึง 90,185 แห่ง²⁴ ซึ่งมากกว่าจำนวนที่ได้รับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยถึง 67,348 แห่ง โดยที่จำนวนที่พักค้างคืนเหล่านี้ อาจจะมีทั้งผู้ให้บริการที่พักที่ขอรับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย และที่พักที่เปิดดำเนินการโดยไม่สามารถขอรับอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน โดยที่พัสดังกล่าวอาจจะประกอบธุรกิจในฐานะที่พักโฮสเทล (Hostel) บังกะโล พูลวิลล่า อพาร์ทเมนท์เซอร์วิส ห้องพักรายวัน หรือบ้านต้นไม้

สภาพดังกล่าวทำให้จำนวนโรงแรมและที่พักค้างคืนในความรับรู้ของหน่วยงานของรัฐไม่ตรงกับความเป็นจริง และกระทบต่อแนวทางในการวางนโยบายของภาครัฐ โดยเฉพาะกับการรับมือกับการเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของสถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (BDI) พบว่าการรายงานผู้เข้าพัก

²³ สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 3, 24 มกราคม 2567.

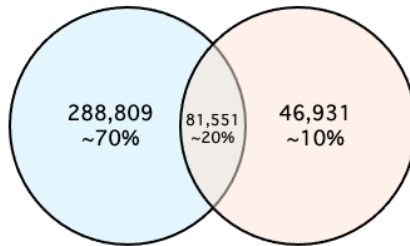
²⁴ ข้อมูล ณ วันที่ 16 เมษายน 2567; ดู Agoda, “ค้นหาที่พัก: ไทย,” [Online] Agoda, สืบค้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://www.agoda.com/th-th/country/thailand.html?cid=1844104>.

ตามมาตรา 38 ของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 (ต.ม. 30) กับการรายงานผู้เข้าพักตามแบบ ร.ร. 4 ของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มีจำนวนที่ตรงกันเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ในขณะที่จำนวนที่พักที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลนั้นเป็นการเก็บตามความเป็นจริงโดยการเดินสำรวจ²⁵ จึงทำให้มีการนับรวมที่พักที่ไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547

การเชื่อมโยงจำนวนผู้เข้าพักในโรงแรมและที่พักค้างคืน ในจังหวัดภูเก็ต

การรายงานมาตรา 38
พ.ร.บ. คนเข้าเมืองฯ
จำนวนข้อมูล 370,809 รายการ

การรายงาน ร.ร. 4
พ.ร.บ. โรงแรม
จำนวนข้อมูล 128,482 รายการ

ข้อมูล ณ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567
Source: สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (BDI)

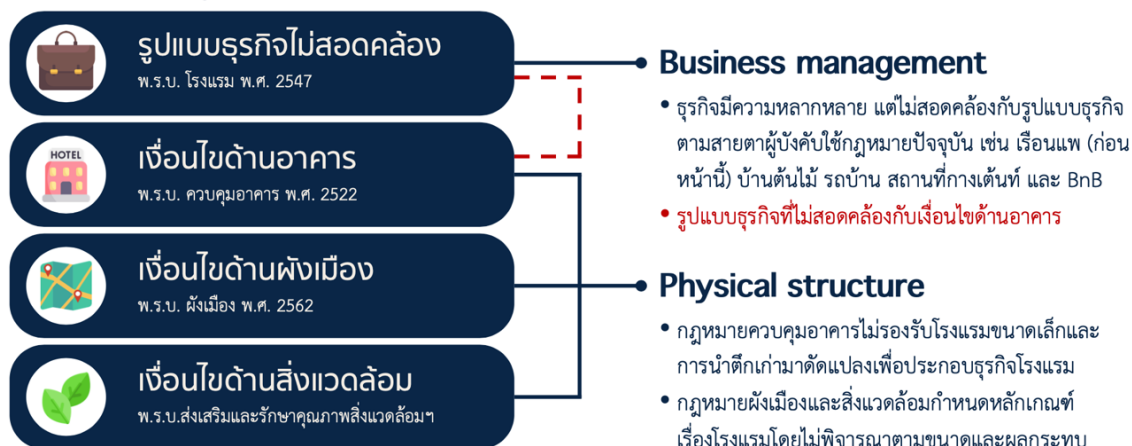
นอกจากตัวอย่างข้างต้นแล้ว การไม่มีข้อมูลที่พักที่ถูกต้องทำให้ภาครัฐสูญเสียรายได้ที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจทั้งในทางตรงและทางอ้อม อาทิ ค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจโรงแรม ภาษีที่ถูกต้อง (เนื่องจากผู้ประกอบการอาจจะไม่ได้สำแดงรายได้ที่ถูกต้อง) หรือค่าธรรมเนียมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บจากโรงแรมและที่พักค้างคืน

จากการศึกษาของเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ พบว่ากระบวนการขอใบอนุญาตโรงแรมในปัจจุบันได้สร้างต้นทุนค่าเสียหายโอกาสขึ้นกับผู้ประกอบการที่พักที่ไม่สามารถขอรับใบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนได้ตามกฎหมายรวมปีละ 3,375,933,440 บาท²⁶ ซึ่งนำมาสู่ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้การไม่สามารถประกอบธุรกิจได้ตามกฎหมายทำให้ประสบปัญหาด้านการเข้าถึงสินเชื่อและการถูกเรียกเก็บสินบนได้

²⁵ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาตามกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 4, 31 มกราคม 2567.

²⁶ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ, “รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการศึกษาวิเคราะห์บททวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินการและการอนุญาตที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจของประชาชน เล่มที่ 1,” (รายงานวิจัยเสนอต่อสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.), 2562), 272.

เมื่อพิจารณาสาเหตุของการไม่สามารถเข้าสู่ระบบการขออนุญาตหรือขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย พบว่ามีที่มาจากหลายสาเหตุ อาทิ การไม่ต้องการเข้าสู่ระบบกฎหมายตั้งแต่แรกของโรงแรมที่ตั้งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ผิดกฎหมาย (โรงแรมม่านรูด) หรือกฎหมายยกเว้นให้ไม่ต้องเข้าสู่ระบบอนุญาตหรือขึ้นทะเบียน และในกรณีสำคัญคือ การไม่สามารถขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนได้ตามกฎหมาย โดยมีสาเหตุ 4 ประการดังนี้

แม้ว่าการประกอบธุรกิจโรงแรมจะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 แต่ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตจะพิจารณานบนพื้นฐาน 2 ประการคือ ประการแรก พิจารณาในด้านการบริหารจัดการธุรกิจ (Business management) ว่าที่พักแห่งนั้นมีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจโรงแรมหรือไม่ และมีเงื่อนไขเพียงพอที่จะได้รับอนุญาตตามกฎหมายโรงแรมหรือไม่ และประการที่สอง พิจารณาในด้านโครงสร้างกายภาพ (Physical structure) ซึ่งเป็นเรื่องคุณสมบัติของอาคาร ผังเมือง และสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ปัญหาการประกอบธุรกิจโรงแรมเกิดมาจากการพิจารณาทั้งสองเรื่องปะปนกัน เนื่องจากการขออนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม เจ้าหน้าที่จะพิจารณาว่าสถานที่ใช้ประกอบธุรกิจที่พักมีใบอนุญาตก่อสร้าง (อ.1) และเปิดใช้อาคาร (อ.5, อ.6) ที่รับรองว่าเป็นอาคารคุณภาพตามกฎหมายควบคุมอาคารหรือไม่ อยู่ในเขตผังเมืองที่อนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรมได้หรือไม่ และกรณีที่ต้องทำรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการแล้วหรือไม่ ถ้าได้ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวเรียบร้อยแล้วจึงจะอนุญาตให้ประกอบธุรกิจโรงแรม ปัญหาของการพิจารณาด้านโครงสร้างกายภาพก็คือ กฎหมายเหล่านี้ตั้งอยู่บนมาตรฐานของวิธีคิดแบบเก่าว่าอาคารที่จะใช้ประกอบธุรกิจโรงแรมต้องเป็นอาคารขนาดใหญ่หรืออาคารสาธารณะเพื่อรับรองผู้เข้าพักจำนวนมาก²⁷ แต่ปัจจุบันรูปแบบธุรกิจที่พักไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะรูปแบบโรงแรม แต่ยังมีที่พักค้างคืนในลักษณะอื่น ๆ ที่ไม่ได้มีสภาพเป็นอาคารขนาดใหญ่ อาทิ เกสต์เฮาส์หรือโฮสเทลที่มีลักษณะเป็นการนำบ้านพักอาศัยหรืออาคารพาณิชย์เก่ามาดัดแปลงเพื่อเป็นที่พัก หรือกรณีของที่พักในลักษณะของเต็นท์พักแรมหรือรถบ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นที่พักกลางแจ้ง ดังนี้ กฎหมายที่วางมาตรฐานบนวิธีคิดแบบอาคารขนาดใหญ่หรือ

²⁷ กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522, ข้อ 1.

อาคารสาธารณะอาจจะไม่สอดคล้องกับโรงแรมขนาดเล็กที่เพิ่มขึ้นในปัจจุบันที่เข้ามารองรับวิถีการท่องเที่ยวแบบใหม่

แม้ว่าจะมีความพยายามจากกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ในการกำหนดมาตรฐานอาคารขนาดเล็กขึ้นมาเพื่อรองรับการนำอาคารเก่ามาดัดแปลงเป็นโรงแรมดังปรากฏตามกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่กฎกระทรวงดังกล่าวเป็นมาตรการเพียงชั่วคราวเท่านั้น โดยปัจจุบันมีการต่ออายุการใช้งานเป็นครั้งที่ 4 ที่จะสิ้นสุดใช้บังคับในปี พ.ศ. 2567²⁸

นอกจากนี้ ในเรื่องอาคารที่มีความพยายามผ่อนปรนการออกกฎกระทรวงกำหนดลักษณะและระบบความปลอดภัยของอาคารที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2566 ที่มีการกำหนดระบบความปลอดภัยรองรับตามประเภทและขนาดของที่พักไว้โดยกำหนดเป็นมาตรฐานของอาคารลักษณะพิเศษ อีกเรื่องหนึ่งที่มีความพยายามผ่อนปรนคือ การกำหนดเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบางเขตพื้นที่ ซึ่งกำหนดให้รายละเอียดเรื่องพื้นที่ว่างภายในอาคารและประเภทของโรงแรมที่ต้องทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม²⁹

2. การบังคับใช้มาตรฐานการประกอบธุรกิจแบบเดียวกับกับผู้ประกอบธุรกิจทุกประเภท

ปัจจุบันกฎหมายโรงแรมกำหนดมาตรฐานการประกอบธุรกิจไว้เพียงลักษณะเดียวโดยอาศัยมาตรฐานของโรงแรม ขณะที่รูปแบบการให้บริการที่หลากหลายมากขึ้นและเปลี่ยนไปตามวิถีการท่องเที่ยว สาเหตุของปัญหาดังกล่าวสืบเนื่องมาจากรูปแบบการประกอบธุรกิจโรงแรมในอดีตที่มักจะมีการประกอบธุรกิจเป็นโรงแรมขนาดใหญ่ และทิศทางการกำหนดนโยบายด้านโรงแรมที่ไม่มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย³⁰

ทั้งนี้ จากการศึกษาแนวทางของต่างประเทศ พบว่ากฎหมายของต่างประเทศได้ออกแบบเพื่อรองรับกับโมเดลธุรกิจ (Business model) ของธุรกิจที่พักที่หลากหลาย

²⁸ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566, ข้อ 1.

²⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 17.

³⁰ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีผู้แทนภาคเอกชนประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมขนาดใหญ่จากสมาคมโรงแรมไทย ซึ่งสมาคมดังกล่าวไม่ได้เป็นกลุ่มตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมทุกคน; ดู พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547, มาตรา 6.

ประเทศ	รายละเอียดแนวทางของต่างประเทศ
 ประเทศฝรั่งเศส	<ul style="list-style-type: none"> • ประเทศฝรั่งเศส กำกับดูแลกิจการโรงแรมผ่านกฎหมายว่าด้วยการท่องเที่ยว (Code du Tourisme) • ฝรั่งเศสแบ่งประเภทโรงแรม เป็น 3 ประเภท ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ◦ โรงแรมที่ดำเนินเป็นธุรกิจ ◦ ที่พักอื่นที่ไม่ใช่โรงแรม ◦ สถานที่สำหรับตั้งแคมป์และคาราวาน <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายไม่ได้กำหนดนิยามโรงแรมเอาไว้ว่าต้องมีลักษณะใด • แต่กำหนดมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงแรม </div> <div style="text-align: center;"> <ul style="list-style-type: none"> • ที่พักที่ไม่ใช่โรงแรม รีสอร์ท โฮสเทล ฯลฯ </div> <div style="text-align: center;"> <ul style="list-style-type: none"> • ลานกลางแจ้ง </div> </div>
 ประเทศญี่ปุ่น	<ul style="list-style-type: none"> • ญี่ปุ่นมีกฎหมาย 3 ฉบับในการดูแลที่พัก • กฎหมายทั้งสามฉบับได้รับรองรูปแบบการประกอบธุรกิจที่หลากหลาย อาทิ โรงแรม เรียวคัง โฮสเทล และ Airbnb (Short-term rental) <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> Act on development of hotels for inbound tourists ดูแลธุรกิจโรงแรม และเรียวคัง </div> <div style="text-align: center;"> Inns and hotels act ดูแลธุรกิจโฮสเทล และบ้านพักสำหรับคนที่เข้าพัก (Bed and breakfast) </div> <div style="text-align: center;"> Private lodging business act ดูแลบ้านพักส่วนตัว และธุรกิจการให้บริการที่พักผ่านแพลตฟอร์ม </div> </div>

การออกแบกกฎหมายเพื่อรองรับกับโมเดลธุรกิจนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เลือกใช้บริการที่พักแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวที่เลือกเข้าพักในโรงแรมอาจจะมีความต้องการความสะดวกสบายหรือบริการขั้นสูงจากทางโรงแรม ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่เลือกพักในสถานที่พักลักษณะอื่นอาจจะมีความต้องการความสะดวกสบายที่รองลงมา เช่น มีเตียงนอนสำหรับเดินทางคนเดียว และมีห้องน้ำให้ใช้งานอาจจะเลือกเข้าพักในโฮสเทล โฮมสเตย์ แคปซูลโฮเทล หรือ Bed and Breakfast (BnB) เป็นต้น หรือนักท่องเที่ยวเดินทางมากับครอบครัวและต้องการความสะดวกสบาย แต่ก็มีความเป็นส่วนตัวอาจจะเลือกเข้าพักในลักษณะของบ้านเดี่ยวหรือเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แทนการเข้าพักในโรงแรม

ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานธุรกิจโดยอ้างอิงกับธุรกิจเพียงประเภทเดียวจึงไม่มีความเหมาะสมและกลายเป็นการนำมาตรการประกอบธุรกิจขนาดเดียวไปใช้กับผู้ประกอบธุรกิจทุกลักษณะ จึงอาจกระทบต่อการพัฒนาโมเดลธุรกิจเฉพาะของที่พักแต่ละลักษณะที่ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการในลักษณะเดียวกันกับโรงแรม

สภาพปัญหาดังกล่าวยังคงมีความท้าทายมากขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันธุรกิจดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เข้ามาเป็นตัวกลางในการจับคู่ความต้องการระหว่างผู้ต้องการที่พักกับผู้ต้องให้เช่าที่พัก ทำให้คนที่มีห้องพักที่ไม่ได้ใช้งานสามารถนำห้องออกมาปล่อยเช่าระยะสั้นได้โดยมีการจัดการดูแลแพลตฟอร์ม ซึ่งวิธีการเช่าระยะสั้นดังกล่าวได้เข้ามาท้าทายวิธีการกำกับการประกอบธุรกิจในปัจจุบันตามกฎหมายที่มีความสัมพันธ์ที่แข่งกระด้างและไม่สามารถปรับตัวรับมือกับความท้าทายดังกล่าวได้ แม้หน่วยงานของรัฐจะได้มีการมีความพยายามบังคับใช้กฎหมายก็ตาม แต่โอกาสประสบความสำเร็จดังกล่าวมีอยู่ต่ำเนื่องจากภาครัฐไม่ได้มีข้อมูลที่สมบูรณ์ดังกล่าวมาแล้วในหัวข้อก่อน

3. การไม่บังคับใช้กฎหมายโรงแรมกับที่พักค้างคืนภายใต้ความดูแลของหน่วยงานของรัฐ

ปัจจุบันพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ยังไม่ได้บังคับใช้กับสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการกุศลและการศึกษา โดยไม่ได้มีการหาผลกำไรหรือมีการแบ่งรายได้³¹ การบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวทำให้โรงแรมและที่พักค้างคืนที่อยู่ในการดูแลของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโรงแรมทั้งในชั้นของก่อนการดำเนินการและหลังการดำเนินการ

ตัวอย่างของที่พักในลักษณะนี้ เช่น บ้านพักของอุทยานแห่งชาติในที่ตั้งต่าง ๆ โรงแรมในเขตที่พักของกองทัพเรือ หรือบ้านพักของรัฐวิสาหกิจในกรณีของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ให้บริการบ้านพักในเขตพื้นที่เขื่อน หรือโรงแรมที่สร้างขึ้นหรือได้รับสัมปทานจากการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย หรือโรงแรมที่สร้างโดยมหาวิทยาลัย เป็นต้น โรงแรมในลักษณะดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ในลักษณะเดียวกันกับเอกชน โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกันกับเอกชน อาทิ การต้องมีผู้จัดการโรงแรมที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย หรือการต้องมีหน้าที่รายงานข้อมูลผู้เข้าพักในลักษณะเดียวกันกับโรงแรมหรือที่พักค้างคืนที่ได้รับอนุญาต โดยที่การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะแก่สังคมที่ควรจะได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตหรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่แตกต่างจากเอกชน

4. ใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนมีจำนวนมาก

ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนในปัจจุบันอยู่ภายใต้การกำกับการประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่เกี่ยวกับการอนุญาตประกอบธุรกิจและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม นอกจากพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวผู้ประกอบการยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับอื่น ๆ อีกเป็นจำนวน 8 ฉบับ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจโรงแรม

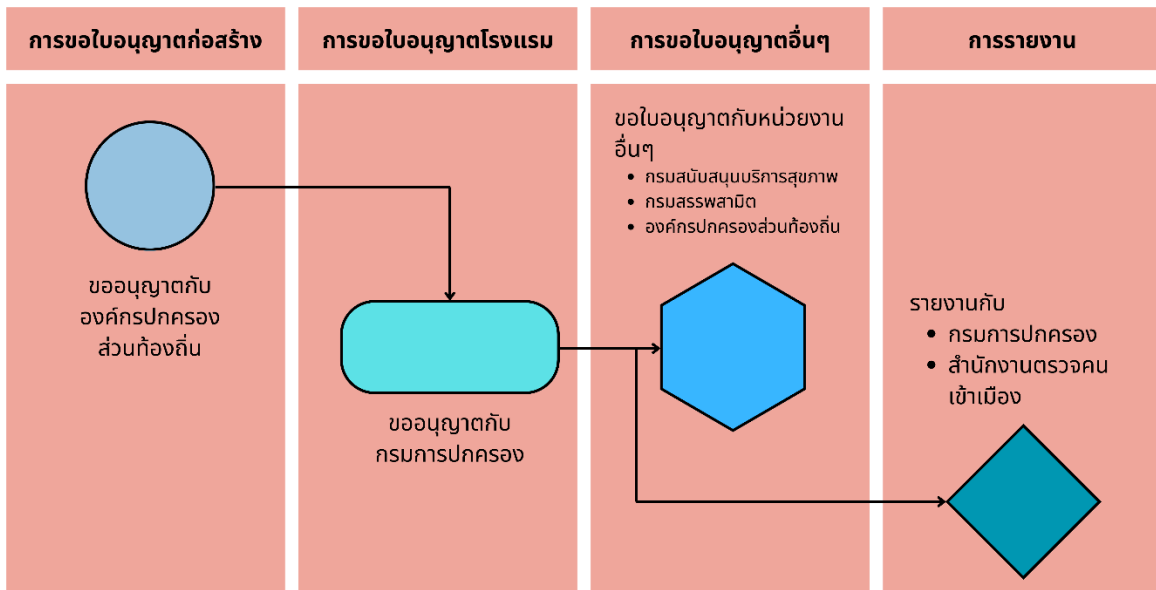
³¹ พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 มาตรา 4.

อาทิ ในกรณีที่มีร้านอาหารภายในโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมจะต้องขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร

ใบอนุญาต/กิจกรรม	กฎหมาย	หน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต
ใบอนุญาตการประกอบธุรกิจโรงแรม	พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
ใบอนุญาตก่อสร้าง/ตัดแปลงอาคารเพื่อใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม	พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
การขอประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม*	พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ใบอนุญาตสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (สปาและเวลเนส)*	พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข
ใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่สะสมอาหาร (ร้านอาหาร)*	พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ใบอนุญาตขายสุรา*	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง
ใบอนุญาตขายยาสูบ*	พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560	กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง
ใบอนุญาตสถานบริการ*	พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
การแจ้งรับคนต่างด้าวเข้าพักอาศัย	พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

หมายเหตุ * เฉพาะสถานประกอบการที่มีบริการดังกล่าวหรือเข้าเงื่อนไขที่จะต้องทำตามกฎหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารูปแบบขั้นตอนการริเริ่มการประกอบธุรกิจจะพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนใหญ่ ๆ จำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้

การต้องดำเนินการขอใบอนุญาตหลายใบโดยใช้เอกสารในลักษณะเดียวกันเป็นการสร้างภาระให้กับธุรกิจเอกชนที่ต้องดำเนินการจัดเตรียมเอกสารและติดต่อกับส่วนราชการหลายครั้ง การรวบขั้นตอนการยื่นคำขออนุญาตไว้ในครั้งเดียว โดยทำเป็นรายการให้ผู้ขอใบอนุญาตเลือกว่าจะขอใบอนุญาตรายการใดบ้างแล้วให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องค่อยไปพิจารณาตรวจสอบการอนุญาตตามหน้าที่ของตนเองจะช่วยลดภาระให้กับผู้ประกอบการและส่วนราชการได้มากกว่า

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ควรยกร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและที่พักค้างคืน พ.ศ. ... แทนพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 เพื่อรองรับรูปแบบของธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนประเภทใหม่ที่จะเกิดขึ้น ลดอุปสรรคหรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจโรงแรมเดิมที่เกิดจากการกำหนดมาตรฐานบนวิธีคิดแบบโรงแรมขนาดใหญ่ และไม่สร้างการเลือกปฏิบัติระหว่างภาครัฐและเอกชน

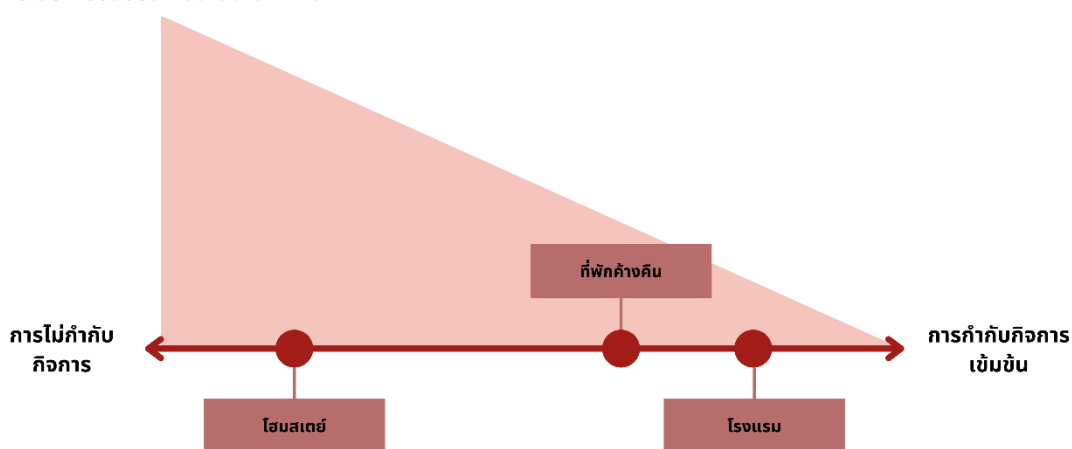
หลักการในการยกร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและที่พักค้างคืน พ.ศ. นี้วางอยู่บนหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้เข้าพัก โดยกฎหมายจะกำหนดหน้าที่จำเป็นสำหรับการรักษาความปลอดภัยในการเข้าพักตามขนาดและประเภทธุรกิจ
- การแข่งขันที่เท่าเทียมตามขนาดและประเภทธุรกิจ โดยกฎหมายรับรองการประกอบธุรกิจตามรูปแบบและประเภทของธุรกิจ

- การปฏิบัติตามมาตรฐานที่เท่าเทียมกันระหว่างรัฐและภาคเอกชนในหน้าที่ตามกฎหมาย โดยผู้ให้บริการที่พ้องกันมีหน้าที่ในลักษณะเดียวกันไม่ว่าหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน
- การกำหนดให้ความรับผิดชอบในการอนุญาตประกอบธุรกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แทนกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความเข้าใจต่อสภาพ ปัญหา ความต้องการ และทิศทางการพัฒนาในพื้นที่ของตนเองได้ รวมถึงรายได้ที่เกิดขึ้นกับการขออนุญาตให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ ประเภทของการกำกับการประกอบธุรกิจจะมีระดับความเข้มข้นตามลำดับขั้น (layered approach) โดยมีระดับขั้นความเข้มข้นในการกำกับเป็น 3 ระดับ ตามลักษณะและประเภทของที่พัก

ระดับการปล่อยให้กลไกตลาดทำงาน

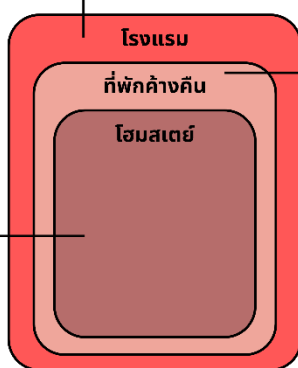

หน้าที่ดูแลอาคาร สถานที่และผู้เข้าพัก

- ห้ามเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับอาคารและประเภทของโรงแรม จำนวนห้อง
- แสดงป้ายชื่อโรงแรม
- จัดให้มีผู้จัดการโรงแรม
- จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ทุกห้อง
- หน้ากัอื่นๆ ของที่พักค้างคืน
- ดูแลสุขอนามัยตามกฎหมายสาธารณสุข
- ดูแลสภาพโรงแรมให้มั่นคงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม

หน้าที่พื้นฐานในการดูแลผู้เข้าพัก

- ดูแลความสะอาดให้ถูกอนามัย
- มีห้องอาบน้ำและสุขาเพียงพอ
- มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล
- มีมาตรการรักษาความปลอดภัย
- รายงานผู้เข้าพัก

หน้าที่ดูแลสถานที่และผู้เข้าพัก

- จัดให้มีผู้ดูแลสถานที่พัก
- แสดงใบอนุญาตไว้ในที่พัก
- เปิดเผยราคาที่พัก
- แสดงเส้นทางหนีไฟ และมีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย
- แสดงข้อความรับผิดชอบเรื่องทรัพย์สิน
- ดูแลรักษาความสะอาด
- ดูแลและอำนวยความสะดวกเมื่อเกิดภัยพิบัติ
- จัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย
- รายงานผู้เข้าพัก

อนึ่ง มีข้อพึงเกิดจากคณะกรรมการว่า ในกรณีที่มีการอนุญาตให้ใช้อาคารชุดหรือบ้านจัดสรร ประกอบกิจการที่พักค้างคืนอาจจะมีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเชิงพื้นที่คือ การแก้ไขปัญหาผลกระทบระหว่าง

ผู้อยู่อาศัยร่วมกันภายในอาคารชุดและบ้านจัดสรร เนื่องมาจากการใช้ทรัพย์สินส่วนกลาง หรือผลกระทบที่เกิดจากเสียงรบกวน

ในด้านกระบวนการกำกับประกอบการประกอบธุรกิจตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อาศัยวิธีการกำกับดูแลแบบกระจายอำนาจ โดยร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนี้เป็นการกำหนดกรอบในการกำกับประกอบการประกอบธุรกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจในการกำหนดรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับการกำกับดูแลธุรกิจ อาทิ แบบฟอร์ม บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือรูปแบบของใบอนุญาต แต่ในเรื่องของรูปแบบหรือเงื่อนไขการประกอบธุรกิจในแต่ละพื้นที่ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะให้อำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ให้มีอำนาจกำหนดรายละเอียดตามความเหมาะสมของตัวเอง

อำนาจของรัฐมนตรี	อำนาจของนายทะเบียน
<ul style="list-style-type: none"> กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการประกอบธุรกิจ กำหนดประเภทของสถานที่พักค้างคืนในลักษณะอื่นนอกจากที่กำหนดในพระราชบัญญัติ กำหนดหลักเกณฑ์การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด กำหนดหลักเกณฑ์การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ 	<ul style="list-style-type: none"> พิจารณาและอนุญาตการประกอบธุรกิจ ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ประกาศกำหนดการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรม ออกคำสั่งระงับการดำเนินการหรือเพิกถอนใบอนุญาต แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ พิจารณาลงโทษปรับเป็นพินัย

รายละเอียดแนวคิดของร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและที่พักค้างคืน พ.ศ. ปรากฏตามภาคผนวก ก. ทำयरายงานฉบับนี้

2. ควรยกร่างกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เพื่อรับรองรูปแบบของการใช้อาคารเก่าหรืออาคารขนาดเล็กเป็นโรงแรมและที่พักค้างคืน และปรับเงื่อนไขด้านกายภาพอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้โรงแรมขนาดกลางและขนาดเล็กสามารถดำเนินการได้

เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจะมีผลใช้บังคับจนถึงปี พ.ศ. 2567 ซึ่งจะทำให้การดัดแปลงเพื่อนำอาคารเก่ามาใช้เพื่อประกอบธุรกิจโรงแรมจะไม่สามารถดำเนินการได้อีกต่อไป ทำให้เป็นการปิดโอกาสที่ในอนาคตหากมีผู้ประสงค์จะเอาอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีการใช้งานมาดัดแปลงเพื่อประกอบธุรกิจโรงแรมจะไม่สามารถทำได้ตามกฎหมาย

ในกรณีนี้จึงควรมีการตรากฎกระทรวงฉบับใหม่โดยอาจจะอาศัยพื้นฐานจากกฎกระทรวงกำหนดลักษณะอาคารประเภทอื่นที่ใช้ประกอบธุรกิจโรงแรม พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกำหนดมาตรการ

โดยพิจารณาว่าสภาพอาคารที่จะนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจนั้นมีความมั่นคงแข็งแรงเพียงพอหรือไม่ โดยพิจารณาจากความมั่นคงตามรูปแบบของอาคารเดิมไม่ใช้ในสถานะของอาคารใหญ่หรืออาคารสาธารณะ และจัดให้มีมาตรการรับรองความมั่นคงของอาคารตามลักษณะการใช้งานใหม่เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคารโดยปลอดภัย

นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผังเมืองและสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงระดับของผลกระทบที่เกิดขึ้นตามประเภทของที่พักในแต่ละขนาด เนื่องจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากที่พักขนาดเล็กย่อมมีผลกระทบไม่เท่ากับที่พักขนาดใหญ่เนื่องจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นมีลักษณะและความเสี่ยงไม่เท่ากัน

3. ควรมีการนำระบบการอนุญาตหลัก (super license) มาใช้กับการประกอบธุรกิจโรงแรม เพื่ออำนวยความสะดวก ลดขั้นตอน ลดระยะเวลา และกระบวนการอนุญาต

เนื่องจากการประกอบธุรกิจโรงแรมมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากทำให้การขออนุญาตมีความยุ่งยากทั้งในด้านการจัดเตรียมเอกสาร และการเข้าตรวจสอบสถานที่ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในบางครั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจจะมีการดำเนินการตรวจสอบซ้ำซ้อนกันหลายหน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอน ลดระยะเวลา และกระบวนการอนุญาต จึงเสนอให้มีการนำระบบการอนุญาตหลักมาใช้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

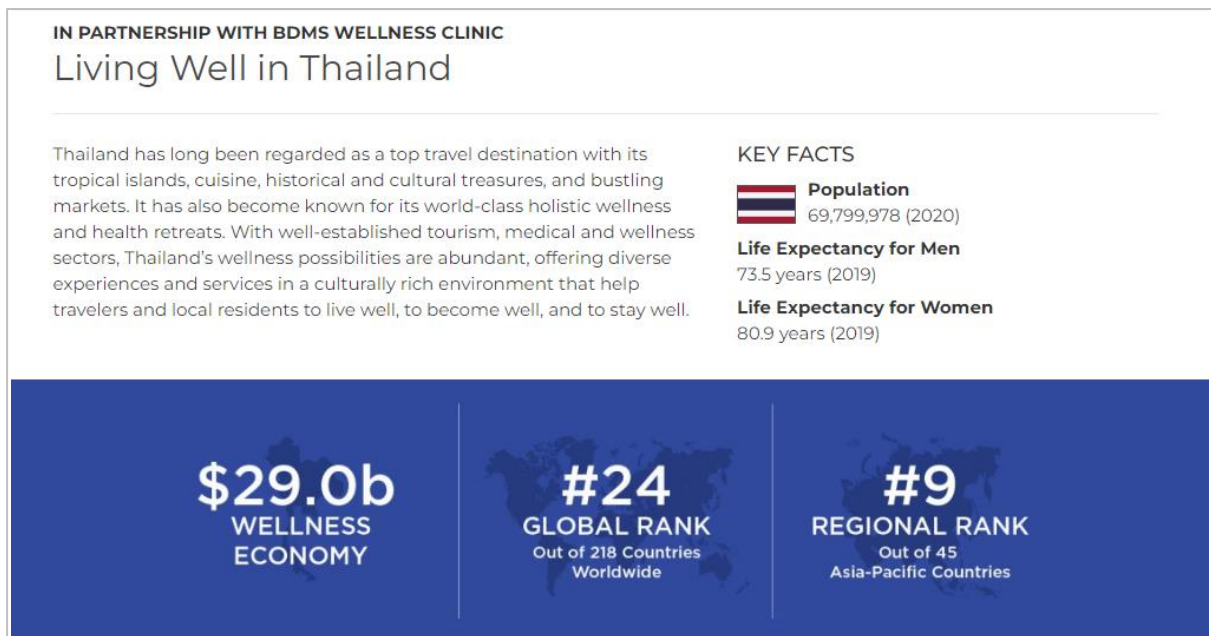
- การจัดทำแบบรายการ (checklist) ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตสามารถขอรับใบอนุญาตภายใต้ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืนได้ เพื่อให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเลือกดำเนินการ ซึ่งหากกิจกรรมใดที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ผ่านการพิจารณาจะไม่สามารถดำเนินการได้เฉพาะส่วนจนกว่าจะมีการปรับแก้ (ทั้งนี้ การปรับแก้ก็ไม่ควรจะเป็นการใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการเตะถ่วง)
- หน่วยงานของรัฐควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานและจัดนัดหมายวันเพื่อลงตรวจ โดยพิจารณาความซ้ำซ้อนและใกล้เคียงของเรื่องที่ต้องตรวจเพื่อให้ดำเนินการไปพร้อมกัน
- การขออนุญาตบางรายการที่ไม่ได้มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อสาธารณะมาก อาทิ การจำหน่ายสุรา หรือการจำหน่ายยาสูบ อาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตสามารถขายไปก่อนได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต จึงให้แก้ไขตามคำสั่งแล้วกลับมาขายได้อีกครั้ง
- การพิจารณาควรกำหนดไว้ให้ดำเนินการภายใต้กรอบระยะเวลาใหญ่เพียงกรอบเดียวคือไม่เกิน 30 วัน และขยายได้ไม่เกิน 30 วัน ในกรณีที่หน่วยงานไม่ได้พิจารณาให้แล้วเสร็จตามกรอบที่กำหนดให้เป็นระยะเวลาเร่งรัดให้มีผลเสมือนเป็นการอนุญาต

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวสำนักงานพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน กพร.) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อาจจะต้องศึกษาความเป็นไปได้เพิ่มเติมในการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ และมอบหมายให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับคำขอ ซึ่งอาจจะใช้ช่องทางพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 เป็นฐานในการดำเนินการ

บทที่ 5 การประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส

สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส

ธุรกิจสปาและเวลเนสประกอบไปด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมเกี่ยวกับสุขภาพในหลายมิติ โดยประกอบด้วยการส่งเสริมสุขภาพในด้านกิจกรรมทางร่างกาย จิตใจ โภชนาการและการควบคุมอาหาร การดูแลสุขภาพส่วนบุคคล ความสวยงาม ศาสตร์การชะลอวัย เวชศาสตร์ป้องกัน และการแพทย์ทางเลือก จากการนำเสนอข้อมูลของสมาพันธ์สมาคมสปาและเวลเนสไทย พบว่าสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ปีละ 29 ล้านบาท โดยธุรกิจสปาและเวลเนสของไทยเชื่อมโยงอยู่กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลก เนื่องจากธุรกิจสปาและเวลเนสของไทยได้รับความนิยมอยู่ในลำดับ 24 ของโลก และเป็นลำดับที่ 9 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

อนึ่ง จากการศึกษาสภาพปัญหาการประกอบธุรกิจสปาและเวลเนส พบว่าในมุมมองของผู้ประกอบธุรกิจไม่ได้มีปัญหาที่เกิดขึ้นจากใบอนุญาตประกอบธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่เป็นใบอนุญาตหลักในการประกอบธุรกิจ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจอย่างเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ ในธุรกิจสปาและเวลเนสยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากกฎหมายจำกัดสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าว มีรายละเอียดปรากฏ ดังนี้

1. กฎหมายไม่ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานที่อื่นที่ไม่ใช่สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจสปาและเวลเนสของประเทศไทยคือ พระราชบัญญัติสถานประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ซึ่งอยู่ภายใต้ความดูแลของกรมส่งเสริมบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

สาเหตุที่มีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาเนื่องจากธุรกิจสปาและเวลเนสมีการใช้น้ำ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกิจการอาบอบนวดที่มีบริการอาบน้ำ แต่เนื่องจากธุรกิจสปาและเวลเนสในอดีตไม่มีกฎหมายเฉพาะในการกำกับธุรกิจโดยอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 เช่นเดียวกันกับอาบอบนวด ประกอบกับเนื่องจากใบอนุญาตอาบอบนวดมีอยู่จำกัด จึงทำให้ความพยายามใช้การประกอบธุรกิจสปาและเวลเนสบ้างหน้าเพื่อให้บริการนวดแบบแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติฉบับใหม่ขึ้นมาเพื่อให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างการนวดแบบสปาและเวลเนสแยกจากการนวดแบบแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ และให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการกำจัดธุรกิจนวดแบบแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ³²

มาตรา 35 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

อย่างไรก็ดี ในการยกร่างพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ได้มีปัญหาที่เป็นข้อผิดพลาดในการร่างกฎหมายที่ไม่ได้ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่อื่น นอกจากสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข³³ ข้อจำกัดดังกล่าวทำให้ในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่ต้องการปราบปรามและกำจัดธุรกิจนวดแบบแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ ซึ่งเป็นการประกอบธุรกิจโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายโดยแสดงตัวว่าเป็นสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่เป็นความผิดตามมาตรา 42 ของพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559

2. การกำหนดให้อาชีพนวดแผนไทยเป็นอาชีพสงวน

เนื่องจากในปัจจุบันอาชีพนวดแผนไทยเป็นอาชีพสงวนไว้เฉพาะคนสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะประกอบอาชีพดังกล่าวได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 และพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว³⁴ อย่างไรก็ดี ในปัจจุบันพบว่ามีปัญหาผู้ให้บริการ (Therapist) ชาดแคลนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีการส่งออกแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะช่วงหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19³⁵ ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการสงวนอาชีพนวดแผนไทยเอาไว้ได้กลายมาเป็นอุปสรรคที่ทำให้คนต่างด้าวไม่สามารถเรียนและปฏิบัติงานเป็นผู้ให้บริการนวดแผนไทยได้ ทั้งนี้

³² สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 6, 14 กุมภาพันธ์ 2567.

³³ พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559, มาตรา 35 (1).

³⁴ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522; ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ.

³⁵ สภาผู้แทนราษฎร, อ่างแล้ว เชียงอรรถที่ 13; หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, “แห่ซื้อตัว “หมอนวด” ไทย ตะวันออกกลางให้เงินเดือนสูงสุด 2 แสน,” [Online] หนังสือพิมพ์ไทยรัฐวันนี้, 16 มิถุนายน 2566, สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก https://www.thairath.co.th/money/economics/world_econ/2702259.

เมื่อพิจารณาสาเหตุที่มีการสงวนอาชีพดังกล่าวเอาไว้ก็เนื่องจากรัฐบาลที่ผ่านมาต้องการส่งเสริมให้การนวดไทยได้รับการผลักดันให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ขององค์การยูเนสโก³⁶

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ควรแก้ไขพระราชบัญญัติสถานประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 เพื่อให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่อื่นนอกจากสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

เนื่องจากพระราชบัญญัติสถานประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ได้จำกัดอำนาจของเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่อื่นนอกจากสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายฉบับอื่นที่ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่อื่นควรสงสัยว่าจะประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น ในพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 มาตรา 46 (1) กำหนดว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่เจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานพยาบาลที่ไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้น จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติสถานประกอบกิจการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 เพื่อให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบสถานที่คล้าย ๆ กันกับกรณีของพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541 โดยแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 35 เพื่อเพิ่ม (1/1) โดยให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพดำเนินการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวต่อไป

มาตรา 35 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(1/1) เข้าไปในอาคารสถานที่ที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตจากคณะกรรมการว่า พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 นั้นก่อให้เกิดต้นทุนกับผู้ประกอบธุรกิจ โดยเห็นว่าการไม่มีใบอนุญาตมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจมากกว่า³⁷ ทั้งนี้ จากรายงานวิจัยของเดือนเด่น นิคมบริรักษ์ และคณะ พบว่าการอนุญาตให้จัดตั้งสถานประกอบการเพื่อสุขภาพนั้นได้สร้างต้นทุนในการประกอบธุรกิจ³⁸ และกลายเป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่ รวมถึงเปิดโอกาสให้เกิดการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ³⁹

ในทางปฏิบัติกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้มีส่วนช่วยส่งเสริมมาตรฐาน เนื่องจากมีการควบคุมมาตรฐานเพียงอย่างเดียวผ่านกระบวนการออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติการประกอบธุรกิจสปาและ

³⁶ เฟิงอ้าง.

³⁷ สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 12, 27 มีนาคม 2567.

³⁸ เดือนเด่น นิคมบริรักษ์, อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 7.

³⁹ สภาผู้แทนราษฎร, อ่างแล้ว เจริญรอดที่ 18.

เวลเนสเป็นธุรกิจที่มีมาตรฐานสูงอยู่แล้ว⁴⁰ รวมถึงสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจน่าจะมีความสามารถที่จะช่วยกันกำกับผู้ประกอบการธุรกิจด้วยตัวเอง (self-regulate) ได้

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกำหนดให้มีใบอนุญาตนี้เกิดขึ้นเนื่องจากต้องการแบ่งแยกระหว่างสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ให้บริการสปาและเวลเนส กับธุรกิจอาบอบนวด รวมถึงไม่ต้องการให้การนวดประกอบการธุรกิจสปาและเวลเนสไปปะปนกับการนวดแบบแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ ถ้าหากในอนาคตการประกอบอาชีพ Sex worker ถูกกฎหมายแล้วอาจจะไม่จำเป็นต้องมีการแบ่งแยกในลักษณะดังกล่าว เพราะผู้ประกอบการสามารถที่จะไปปฏิบัติตามกฎหมายสำหรับการประกอบอาชีพ Sex worker โดยไม่ต้องแอบแฝงอีกต่อไป

ดังนั้น ในอนาคตอาจจะต้องมีการศึกษาเพื่อพิจารณายกเลิกพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. 2559 ต่อไป เพื่อลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดและป้องกันมิให้เกิดการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2. การปลดอาชีพนวดแผนไทยออกจากบัญชีอาชีพสงวน

เนื่องจากในปัจจุบันการสงวนอาชีพนวดแผนไทยเอาไว้สำหรับผู้มีสัญชาติไทยเท่านั้นได้กลายมาเป็นอุปสรรคต่อธุรกิจสปาและเวลเนสในการขยายตัว เนื่องจากขาดผู้ให้บริการเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงเสนอให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ไปพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อปลดอาชีพนวดแผนไทยออกจากบัญชีอาชีพสงวน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถที่จะมาฝึกฝนทักษะและเข้าทำงานในสถานประกอบการได้

⁴⁰ เฟิงอ้าง.

บทที่ 6 การประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์

สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์

ในปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ประสบอุบัติเหตุ รวมถึงอุบัติเหตุดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนทั่วไปอาจได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุดังกล่าว แต่ปรากฏว่ารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่นำมาขับขี่ไม่ได้มีประกันอุบัติเหตุหรือขาดการต่อประกันภาคบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 อีกทั้งผู้ขับขี่ในบางครั้งไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ซึ่งเป็นความผิดตามกฎหมาย⁴¹ สภาพปัญหาดังกล่าวได้มากระทบต่อความน่าเชื่อถือในการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงควรมีการกำหนดมาตรการในเชิงป้องกันปัญหาดังกล่าว จากการเชิญหน่วยงานของรัฐและผู้ประกอบธุรกิจมาชี้แจง พบว่ามีสภาพปัญหา ดังนี้

1. การไม่มีกฎหมายกำกับกับการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์

เมื่อย้อนกลับมาพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย พบว่าธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ไม่อยู่ภายใต้การกำกับกับการประกอบธุรกิจของรัฐ เนื่องจากที่ผ่านมากฎหมายไทยให้ความสำคัญกับการควบคุมการใช้รถยนต์มากกว่าการกำกับกับการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์ โดยเมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ในมาตรา 4 แบ่งประเภทการจดทะเบียนรถยนต์บริการ (ป้ายเขียว) เป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) รถยนต์บริการธุรกิจ ใช้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับรับส่งผู้โดยสารระหว่างท่าอากาศยาน ท่าเรือเดินทะเล สถานีขนส่งหรือสถานีรถไฟกับโรงแรมที่พัก (2) รถยนต์บริการทัศนจร ใช้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อรับ-ส่ง ไปยังสถานที่ต่าง ๆ (3) รถบริการให้เช่า ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้เช่ารถ⁴²

กล่าวเฉพาะกรณีของธุรกิจรถยนต์ให้เช่านั้น รถยนต์ที่นำมาจดทะเบียนจะต้องมีกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า 1,500 ซีซี และใช้ได้เฉพาะรถยนต์ประเภทรถเก๋งเท่านั้น ทั้งนี้ ที่ผ่านมาพบว่ามียานยนต์ให้เช่าที่ทะเบียนป้ายเขียวเพียงแค่ 71 คัน เท่านั้นทั้งประเทศ⁴³ เนื่องจากในการประกอบธุรกิจรถยนต์ให้เช่านั้นผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องใช้รถยนต์ป้ายเขียวที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคมก็ได้ เพราะไม่ได้มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้การประกอบธุรกิจเช่ารถยนต์ ผู้ให้เช่าสามารถนำรถยนต์ป้ายทะเบียนสีขาวปกติมาให้เช่าได้ตามหลักเกณฑ์การเช่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป

⁴¹ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 50.

⁴² สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมาธิการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 10, 13 มีนาคม 2567.

⁴³ เพิ่งอ้าง.

ส่วนในกรณีของรถจักรยานยนต์ในปัจจุบันกฎหมายไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือประเภททะเบียนเกี่ยวกับการเช่ารถจักรยานยนต์ไว้เลย⁴⁴ ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจจะมีปัญหาเนื่องจากรถจักรยานยนต์ที่ให้เช่านั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะรถจักรยานยนต์ธรรมดา แต่ปัจจุบันมีการให้เช่ารถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ (Big bike) ซึ่งมีกำลังสูงกว่ารถจักรยานยนต์ปกติ

จากการชี้แจงของผู้ประกอบธุรกิจพบว่าสาเหตุที่ไม่นำรถยนต์ให้เช่าไปจดทะเบียนรถยนต์ป้ายสีเขียวเนื่องจากบริษัทเข้าใจว่ารถยนต์บริการให้เช่า (ทะเบียนป้ายสีเขียว) ต้องเป็นรถยนต์ให้เช่าพร้อมคนขับรถ แต่เนื่องจากบริษัทให้บริการเป็นรถยนต์เช่าส่วนบุคคลสำหรับใช้ขับขี่เดินทางด้วยตนเองที่ผ่านมาจึงไม่ได้นำรถยนต์ไปจดทะเบียน⁴⁵ อย่างไรก็ตามจากการสอบถามผู้แทนของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ได้ชี้แจงว่าตามกฎหมายปัจจุบันรถยนต์ให้เช่าที่มีเงื่อนไขจำกัดว่าจะต้องเป็นรถยนต์ประเภทรถแกมมีกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า 1,500 ซีซี แต่ในปัจจุบันรถยนต์ที่ผู้ประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์มีให้บริการประกอบไปด้วยรถยนต์หลายรุ่น ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับประเภทของรถยนต์ตามป้ายทะเบียนสีเขียวนุญาตให้จดทะเบียน

ทั้งนี้ จากการประชุมชี้แจงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า อาจจะต้องมีมาตรการดำเนินการเป็น 2 ระยะ โดยในระยะสั้น การปรึกษาหารือกันในระดับจังหวัดเพื่อหาแนวทางร่วมกัน โดยอาจจะกวดขันให้ผู้ประกอบธุรกิจให้ความร่วมมือตรวจสอบว่าผู้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์มีใบอนุญาตขับขี่หรือไม่ ทั้งกรณีของใบอนุญาตขับขี่สากลและใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายไทย รวมถึงการกวดขันให้รถยนต์ที่ให้เช่าจะต้องมีประกันภัยด้วย และในระยะยาว ควรจะต้องตรากฎหมายเฉพาะมาเพื่อกำกับการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์

นอกจากปัญหาการให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการให้เช่ารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เพื่อนันทนาการ อาทิ การให้เช่ารถ ATV ซึ่งตามกฎหมายไทยปัจจุบันไม่รับจดทะเบียนรถประเภทดังกล่าว โดยสามารถใช้ขับขี่ในพื้นที่ของเอกชนได้ แต่ห้ามนำขับขี่ออกในเส้นทางสาธารณะ การไม่มีกฎหมายเฉพาะมาควบคุมการให้บริการดังกล่าวนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุทั้งกับผู้ขับขี่และประชาชนทั่วไปเมื่อมีการนำรถดังกล่าวมาใช้ในเส้นทางสาธารณะ

2. ขั้นตอนการเปรียบเทียบใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวใช้ระยะเวลานาน

จากการเชิญผู้แทนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาชี้แจง⁴⁶ พบว่าจากประสบการณ์ของตำรวจท้องที่ สาเหตุที่นักท่องเที่ยวส่วนมากเลือกที่จะไม่ทำใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว เนื่องจากตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับใบอนุญาตขับรถและบัตรประจำตัวคนขับรถตามกฎหมาย

⁴⁴ เฟิ่งอ้อ.

⁴⁵ เฟิ่งอ้อ.

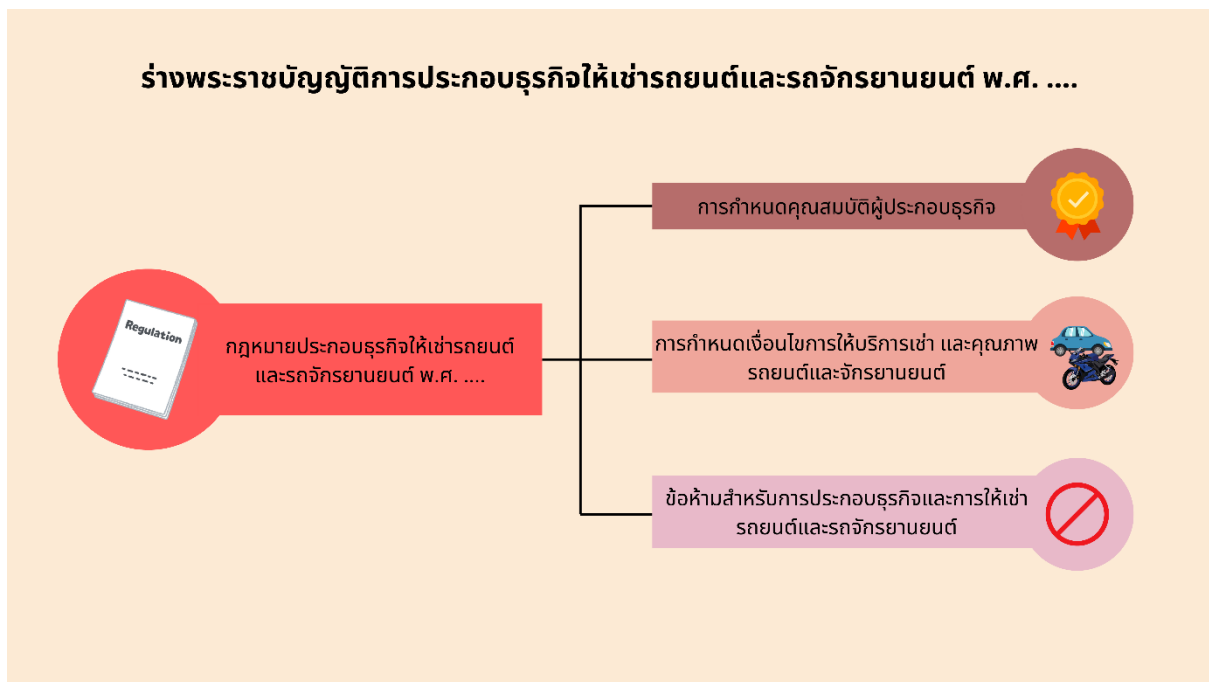
⁴⁶ เฟิ่งอ้อ.

ว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2564 กำหนดให้ชาวต่างชาติที่จะทำใบขับขี่ต้องมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (ตม. 15)⁴⁷ ที่ออกโดยกองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 เพื่อใช้แทนทะเบียนบ้านและใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว (Work permit) ปัญหาที่เกิดขึ้นคือระยะเวลาในการพิจารณาออกใบ ตม. 15 มีระยะเวลาในการพิจารณาไม่เกิน 15 วัน และเสียค่าธรรมเนียมใบสำคัญถิ่นที่อยู่ฉบับละ 19,000 บาท⁴⁸

ดังนั้น เมื่อพิจารณาในด้านของความสะดวกสบายในการดำเนินเรื่องและค่าธรรมเนียมในการขอเอกสารดังกล่าวทำให้ชาวต่างชาติเลือกที่จะไม่ขอใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราว แม้ว่ากระบวนการขอใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวและการเทียบใบอนุญาตขับขี่ชั่วคราวจะไม่ได้ใช้เวลานาน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ควรยกร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจให้เข้ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ พ.ศ. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจและการให้บริการ และควรกำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาระหว่างยกร่างพระราชบัญญัติเพื่อใช้บังคับ

⁴⁷ ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับใบอนุญาตขับรถและบัตรประจำตัวคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2564, ข้อ 9.

⁴⁸ กองบังคับการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง 1, “งานใบสำคัญถิ่นที่อยู่,” [Online] กองบังคับการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง 1, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567, สืบค้นจาก <https://bangkok.immigration.go.th/th/the-endorsement-2/>.

การเสนอพระราชบัญญัติฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบเป็นแนวทางขั้นต่ำในการดำเนินธุรกิจ โดยไม่ได้จำกัดว่ารถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่นำมาให้เช่าจะต้องมีป้ายทะเบียนสีขาหรือสีเขียว เนื่องจากที่ผ่านมา การกำหนดการให้เช่ารถยนต์ต้องใช้ป้ายทะเบียนสีเขียวไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการให้บริการโดยไม่มีใบขับขี่ และการไม่มีประกันภัยให้กับผู้ขับขี่และบุคคลที่สาม

หลักการในการร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ พ.ศ. นี้ วางอยู่บนหลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- การกำกับประกอบธุรกิจนี้มุ่งหมายไปที่ผู้ให้บริการเป็นหลัก โดยกฎหมายจะกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้กับผู้ประกอบการ โดยไม่ควบคุมประเภทรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์
- หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจที่กฎหมายกำหนดให้นี้เป็นหน้าที่ขั้นพื้นฐาน โดยมีเป้าหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของผู้ขับขี่และประชาชนทั่วไป
 - ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย (ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัท)
 - ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีมาตรการตรวจสอบใบอนุญาตขับขี่ของผู้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็ใบอนุญาตขับขี่สากลหรือใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายไทย
 - ในกรณีที่เป็นกรให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ประเภทพิเศษผู้ประกอบธุรกิจต้องพิจารณาว่าผู้ขับขี่มีใบอนุญาตขับขี่ประเภทดังกล่าวหรือไม่ อาทิ กรณีของการขับขี่รถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ ทั้งนี้ อาจจะมีการกำหนดรถจักรยานยนต์ที่สามารถปล่อยเช่าได้ มีกระบอกสูบไม่ต่ำกว่า 250 ซีซี
 - ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้รถยนต์ที่จะนำมาประกอบธุรกิจเช่าต้องมีประกันภัยชั้น 1
 - ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีการเก็บข้อมูลผู้เช่า พร้อมทั้งรายละเอียดของประเภทรถที่มีการเช่าเพื่อรายงานต่อกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม
 - รถยนต์ที่จะนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจจะต้องเป็นรถยนต์ที่อยู่ในสภาพพร้อมจะนำมาให้บริการ และมีการติดสัญลักษณ์ว่าเป็นรถเช่าของผู้ประกอบธุรกิจรายใด
 - การให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ สัญญาเช่าจะต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศที่ผู้เช่าสามารถเข้าใจได้
 - ในกรณีให้เช่ารถจักรยานยนต์จะต้องมีหมวกนิรภัยไว้เพียงพอกับจำนวนรถจักรยานยนต์ที่ให้บริการ
- กฎหมายวางบทลงโทษของผู้ประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่ไม่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย
- การกำกับธุรกิจนี้ไม่รวมถึงการให้เช่ารถเพื่อนันทนาการ แต่กฎหมายฉบับนี้จะวางข้อห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจให้เช่ารถเพื่อนันทนาการดำเนินการเช่าใน 2 ลักษณะคือ การให้เช่ารถยนต์หรือ

จักรยานยนต์โดยนำรถดังกล่าวไปใช้ในเส้นทางสาธารณะ และการจัดเส้นทางซัซซีโดยเป็นอันตรายกับผู้ซัซซี

ในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ภายใต้อำนาจของกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ในฐานะหน่วยงานรักษาการและบังคับใช้กฎหมาย

นอกจากนี้ กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดให้มีแนวปฏิบัติเพื่อกำชับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และจัดประชุมร่วมกันกับแต่ละจังหวัดเพื่อวางมาตรการแก้ไขปัญหาค้าวคราวในแต่ละจังหวัดควรจะมีการเน้นย้ำว่า การให้บริการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์จะต้องให้บริการเฉพาะผู้เช่าที่มีใบอนุญาตซัซซีถูกต้อง พร้อมทั้งเน้นย้ำกับผู้เช่าว่าในกรณีที่มีการเช่าไม่มีใบอนุญาตซัซซีจะมีความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

2. ควรแก้ไขระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับใบอนุญาตซัซซีรถและบัตรประจำตัวคนซัซซีรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2564

เนื่องจากความมุ่งหมายในการรักษาความปลอดภัยของผู้ซัซซีและประชาชนทั่วไปเป็นข้อสำคัญในการออกมาตรการควบคุมการให้บริการเช่ารถยนต์และจักรยานยนต์ แต่ในกรณีของนักท่องเที่ยวต่างชาติ กระบวนการพิจารณาของใบสำคัญถิ่นที่อยู่มีระยะเวลานานและมีค่าธรรมเนียมที่สูงเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเป็นระยะเวลาสั้น ๆ จึงเสนอให้มีการแก้ไขระเบียบดังกล่าว ให้สามารถใช้คำรับรองของตำรวจท่องเที่ยวแทนการใช้ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ซึ่งจะช่วยลดระยะเวลาในการพิจารณาและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวมากขึ้น

ทั้งนี้ ในการดำเนินการอาจจะต้องมีการประสานงานกันต่อไประหว่างกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม และกองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บทที่ 7 การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ

สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ

ธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue economy) ที่สัมพันธ์กันกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเศรษฐกิจสีน้ำเงินนี้ครอบคลุมอาณาเขตทางทะเลกว่า 320,000 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 60 ของอาณาเขตทางบก และมีความยาวของชายฝั่งทะเลกว่า 3,100 กิโลเมตร ครอบคลุม 23 จังหวัด ซึ่งสร้างมูลค่าผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลไม่น้อยกว่า 24 ล้านล้านบาท⁴⁹ กล่าวเฉพาะในด้านการท่องเที่ยว ปัจจุบันการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำได้มีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวทางน้ำเป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีกำลังซื้อสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่มีการนำเรือเดินทางเข้ามาในประเทศไทย⁵⁰

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำในปัจจุบัน พบว่ามีสภาพปัญหาสำคัญอยู่ 2 ประการ ได้แก่

1. การไม่มีท่าเทียบเรือเพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว

สถานการณ์การไม่มีท่าเทียบเรือ (Marina) เพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวกลายเป็นปัญหาสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ กล่าวเฉพาะในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือยอร์ชและซูเปอร์ยอร์ช จำนวน 5 – 6 แห่ง มีศักยภาพรองรับเรือได้ประมาณ 1,200 ลำ แต่มีเรือที่จอดทอดสมออยู่กลางทะเลและจอดแฉะมากกว่า 2,000 ลำ สภาพดังกล่าวสะท้อนว่าความต้องการใช้ท่าเทียบเรือมีจำนวนมาก⁵¹ ซึ่งในความเห็นของกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม มองว่าหากสามารถเพิ่มจำนวนท่าเทียบเรือเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวดังกล่าวได้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ⁵²

⁴⁹ อติศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ กาญจนา ย่าเสน, “Blue Economy คีย์พื้นที่เศรษฐกิจ-ท่องเที่ยวทางทะเล,” [Online] สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 10 กันยายน 2563 แหล่งที่มา: <https://tdri.or.th/2020/09/blue-economy-thailand/> [10 เมษายน 2567]

⁵⁰ สภาผู้แทนราษฎร, บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ครั้งที่ 11, 20 มีนาคม 2567.

⁵¹ เฟิ่งอ้อ.

⁵² เฟิ่งอ้อ.

นอกเหนือจากการทำท่าเทียบเรือสำหรับจอดเรือยอร์ชและซูเปอร์ยอร์ชแล้ว ท่าเทียบเรืออีกประเภทหนึ่งที่จะมีการทำก็คือ ท่าเทียบเรือชุมชน ซึ่งใช้สำหรับจอดเรือหางยาวหรือเรือหัวโทงที่พานักท่องเที่ยวเดินทางตามเกาะต่าง ๆ ตัวอย่างเช่นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธาราที่มีท่าเรือไม่เพียงพอต่อการให้เรือจอดเทียบ ทำให้ในทางปฏิบัติต้องมีการเดินข้ามระหว่างเรือที่จอดชิดกัน หรือในพื้นที่เกาะพังนั้นมีท่าเรือหลักเพียง 1 ท่า คือท่าเรือท่าศาลา (จอดเรือได้ 3 จุด แต่ใช้งานจริงได้เพียง 1 จุด) ซึ่งไม่เพียงพอในการให้บริการจอดเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 200 – 300 คน เข้าออกเกาะทุก ๆ 30 นาที ความหนาแน่นดังกล่าวทำให้เกิดข้อติดขัดในการเดินทางเข้าออกเกาะ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวพลาดไม่ทันเที่ยวบินหรือรถโดยสารตามแผนที่วางไว้⁵³

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้การก่อสร้างท่าเทียบเรือทั้งในกรณีท่าเทียบเรือยอร์ชและท่าเทียบเรือชุมชน พบว่ามีสาเหตุร่วมกันมาจากการต้องทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แม้ในอดีตการพิจารณา รายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะใช้เวลานาน แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ดังกล่าวเริ่มดีขึ้น เนื่องจากมีการพัฒนากรอบเวลาที่ชัดเจน ปัจจุบันปัญหาสำคัญคือ การต่อต้านจากผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ซึ่งบ่อยครั้งมักจะมีการคัดค้านการก่อสร้างท่าเทียบเรือ ทั้งในกรณีของท่าเทียบเรือยอร์ชและท่าเทียบเรือชุมชน

นอกจากปัญหาข้างต้นแล้ว ปัญหาอีกประการหนึ่งที่พบเจอก็คือ การก่อสร้างในเขตพื้นที่ป่าชายเลน อาทิ พื้นที่อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา เนื่องจากตามมติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดห้ามมิให้มีการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรี โดยหน่วยงานของรัฐใดที่ประสงค์ดำเนินโครงการในพื้นที่ป่าชายเลนจะต้องดำเนินการส่งเรื่องผ่านกระทรวงต้นสังกัดไปยังกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขอทราบความเห็นจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบเพื่อเสนอขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยหน่วยงานของรัฐที่ขออนุญาตจะต้องจ่ายค่าชดเชยเป็นค่าใช้จ่ายประโยชน์ 20 เท่าของพื้นที่ เพื่อการฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนที่ถูกทำลาย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีการใช้เวลานาน

2. การเตรียมความพร้อมใช้งานเรือกู้ภัย

ปัจจุบันกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม ได้จัดให้มีเรือกู้ภัยขนาด 80 และ 130 ฟุต โดยมีอายุการใช้งานประมาณ 30 ปี ปัจจุบันมีสภาพทรุดโทรม ประกอบกับมีข้อพิจารณาให้นำเรือกู้ภัยออกทะเลเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลในกรณีที่มีคลื่นสูง (กรณีคลื่นสูง 1 เมตร ห้ามนำเรือที่มีความสูงต่ำกว่า 3 เมตร

⁵³ เฟิงอ้าง.

ออกทะเล ถ้าคลื่นสูง 2 เมตร ห้ามนำเรือที่มีความสูงต่ำกว่า 6 – 7 เมตร ออกทะเล) ซึ่งในปัจจุบันกรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม ได้ตั้งงบประมาณในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาทุกปี แต่งบประมาณดังกล่าวถูกตัดหรือให้ปรับลดในชั้นกรรมาธิการงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง

นอกจากนี้ การกู้ภัยทางทะเลมีข้อจำกัดไม่เหมือนกับการกู้ภัยบนบกที่มีภาคเอกชน เช่น อาสาสมัคร กู้ภัยปอดเด็กตั้ง เป็นต้น ที่มาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการศึกษาแนวทางของภาคเอกชนเพื่อปฏิรูประบบกู้ภัยภาครัฐ และยกระดับงานกู้ภัยจากหน่วยงานอาสาสมัครเป็นงานบริการภาครัฐ

3. การใช้ประโยชน์ท่าเทียบเรือที่อยู่ในระหว่างมีข้อพิพาท

จากการเชิญหน่วยงานของรัฐมาชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการท่องเที่ยวทางทะเล พบว่าในกรณีของเมืองพัทยามีปัญหาท่าเรือไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ซึ่งในปัจจุบันเมืองพัทยาได้ว่าจ้างออกแบบและก่อสร้างท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮายแล้วเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 โดยมีการตรวจรับและเปิดใช้งาน จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. 2558 ท่าเทียบเรือได้รับผลกระทบจากพายุหว่ามก่อ ทำให้โครงสร้างอาคารชำรุดเสียหาย ซึ่งนำมาสู่การตรวจสอบและการฟ้องร้องทำให้ต้องยุติการใช้งาน ซึ่งปัจจุบันกระบวนการยังคงยืดเยื้อต่อไปเป็นระยะเวลา 9 ปี ในประเด็นนี้กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม ได้ให้ความเห็นว่า ควรจะต้องทำให้เกิดความชัดเจนในกรณีนี้สามารถจะดำเนินการต่อไปได้อย่างไร และปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนใด รวมถึงควรจะเรียกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันว่าจะเดินหน้าต่อไปอย่างไร จะทุบทิ้งหรือต่อยอดการใช้ประโยชน์จากของเดิม โดยมีเจ้าภาพที่เป็นหน่วยงานด้านการตรวจสอบหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลนโยบาย

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการจัดทำท่าเทียบเรือเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

เนื่องจากการก่อสร้างท่าเทียบเรือต้องมีการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันการจัดทำรายงานดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น (Initial Environmental Examination: IEE) หรือรายงานการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

ในบทบาทของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะต้องกำหนดแนวทางในการสื่อสารกับประชาชน โดยไม่เพียงแต่การพิจารณาอนุมัติโครงการ แต่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจและให้ข้อมูลกับประชาชน เพื่อให้นำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จึงเสนอให้กรมเจ้าท่า ภายใต้กระทรวงคมนาคม กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการรับฟังความคิดเห็น

2. ควรลดขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตสร้างท่าเทียบเรือในเขตป่าชายเลน

เนื่องจากขั้นตอนการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในเขตป่าชายเลนจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะรัฐมนตรีก่อนจะสามารถดำเนินการได้ตามมติคณะรัฐมนตรีในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม กระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอนการส่งหนังสือเพื่อขอใช้งานไปมาระหว่างหน่วยงาน ทำให้การพิจารณาที่มีความล่าช้า

ในกรณีนี้คณะรัฐมนตรีควรที่จะกำหนดแนวทางใหม่ในการพิจารณาที่มีระยะเวลาและขั้นตอนลดลง โดยมุ่งเน้นไปที่การรักษาสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดกับป่าชายเลน

3. ควรกำหนดแนวทางในการพิจารณาตัดหรือปรับลดงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและบรรเทาสาธารณภัย

เนื่องจากในปัจจุบันมีการพิจารณาตัดหรือปรับลดพิจารณางบประมาณในการจัดให้มีเรือกู้ภัยและการฝึกอบรม ดังนั้น จึงควรมีการดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพิจารณาตัดหรือปรับลดงบประมาณในการจัดทำและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในการกู้ภัยทางทะเลให้เหมาะสม โดยในประเด็นนี้อาจจะส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณเพื่อหาแนวทางและกำหนดแนวปฏิบัติในฝ่ายนิติบัญญัติ

ทั้งนี้ ในกรณีของความไม่เพียงพอของมาตรการกู้ภัยทางทะเลนั้นรัฐบาลอาจจะต้องมีมาตรการเสริมเพื่อจูงใจเอกชนให้เข้ามาดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการกู้ภัยทางทะเลในลักษณะเดียวกันกับการกู้ภัยทางบก

4. ควรมีการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์สิ่งก่อสร้างที่อยู่ในระหว่างมีข้อพิพาท

ในกรณีของเมืองพัทยาในปัจจุบันมีท่าเทียบเรือที่ไม่สามารถใช้งานได้ เนื่องจากอยู่ในระหว่างกระบวนการตรวจสอบและพิจารณาคดี ทั้งนี้ ท่าเทียบเรือที่ได้มีการก่อสร้างไปแล้วนั้นและสามารถใช้ประโยชน์ได้ถ้าหากมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีสภาพแข็งแรงสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน รัฐบาล เมืองพัทยา และหน่วยงานตรวจสอบจึงควรที่จะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อติดตามสถานการณ์และดำเนินการต่อไปในกรณีนี้

นอกจากนี้ รัฐบาลและหน่วยงานตรวจสอบควรจะต้องร่วมกันกำหนดแนวทางให้ชัดเจนว่า ในกรณีที่มีการตรวจสอบและดำเนินคดี ควรจะมีแนวทางที่ชัดเจนต่อไปว่าจะดำเนินการอย่างไรกับสถานที่ต่อไปเพื่อให้งบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างไม่สูญเปล่า และทำให้การใช้ประโยชน์สิ่งก่อสร้างทำได้เต็มที่ ในกรณีนี้อาจจะเสนอให้คณะกรรมการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณเป็นองค์กรกลางรวบรวมข้อมูลจากข้อร้องเรียนและการติดตามงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานตรวจสอบ

บทที่ 8 บทสรุป

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสร้างแหล่งรายได้ให้กับประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อสำรวจสภาพปัญหาที่ผ่านมา พบว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันที่ลดลงเทียบกับประเทศคู่แข่ง เนื่องจากสภาพปัญหาด้านความปลอดภัย การพึ่งพาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติมากเกินไป และการไม่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีเพียงพอ ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ข้างต้นสะท้อนผ่านการที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการที่ไม่เอื้อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาของคณะกรรมการ พบว่ามีสภาพปัญหาที่สำคัญอยู่ 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก สภาพปัญหาที่ผู้ประกอบการธุรกิจในการท่องเที่ยวมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัญหาเรื่องความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การกระจายอำนาจในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และความท้าทายในการกำกับดูแลธุรกิจแพลตฟอร์มด้านการท่องเที่ยว และลักษณะที่สอง สภาพปัญหาการประกอบธุรกิจเฉพาะแต่ละธุรกิจ อาทิ ธุรกิจโรงแรมและที่พักค้างคืน ธุรกิจสปาและเวลเนส ธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ ธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ

ทั้งนี้ สภาพปัญหาข้างต้นเกิดขึ้นทั้งจากการขาดกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล อาทิ การขาดกฎหมายกำกับดูแลการประกอบธุรกิจให้เช่ารถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการไม่มีกฎหมายที่ช่วยให้มีกองทุนเพื่อชดเชยให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือกฎหมายที่มีอยู่เดิมไม่ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามกฎหมาย อาทิ กรณีของธุรกิจสปาและเวลเนส ที่เจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการที่อยู่นอกการอนุญาตได้ ทำให้เกิดการประกอบธุรกิจสปาแอบแฝงการค้าบริการทางเพศ รวมถึงกฎหมายไม่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันหรือสร้างอุปสรรคให้กับผู้ประกอบการ อาทิ กรณีของธุรกิจโรงแรมที่กฎหมายกำหนดอยู่บนมาตรฐานของโรงแรมขนาดใหญ่

นอกจากนี้ ในบางกรณีการบังคับใช้กฎหมายอาจจะเกิดจากปัญหาของการไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนของทางราชการ อาทิ กรณีของการทำ EIA เพื่อทำท่าเทียบเรือสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำที่ขาดแนวทางในการสื่อสารกับประชาชนให้เข้าใจประโยชน์ของกิจกรรมดังกล่าว

สิ่งเหล่านี้คือสภาพปัญหาที่คณะกรรมการได้ทำการศึกษาพร้อม ๆ กันกับการรวบรวมประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งในเรื่องของการแก้ไขกฎหมาย การออกกฎหมายใหม่ และการเร่งรัดกวดขันในทางนโยบายไปสู่รัฐบาล

הכנתם

ภาคผนวก ก.

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน พ.ศ.

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันรูปแบบการประกอบธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ แต่มีธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยบางประเภทเท่านั้นที่มีกฎหมายควบคุมไว้โดยชัดเจน ประกอบกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วและมีบทบัญญัติในกฎหมายบางประการที่มีลักษณะไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ การให้บริการการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยอีกหลายรูปแบบมิได้มีกฎหมายควบคุมไว้โดยชัดเจนส่งผลให้การปรับใช้บทกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกอบการให้บริการที่พักอาศัย และการคุ้มครองความเสียหายอันเกิดแก่ผู้เข้าพักอาศัย รวมถึงการตรวจสอบมาตรฐานการให้บริการที่พักอาศัยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
โรงแรมและสถานที่พักค้างคืน
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อคุ้มครองนักท่องเที่ยวและคนเดินทางให้ได้รับการบริการที่มีมาตรฐาน ซึ่งจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“โรงแรม” หมายความว่า สถานที่ให้บริการห้องพักและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องพักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวแก่คนเดินทางและบุคคลอื่นโดยมีค่าตอบแทน

“สถานที่พักค้างคืน” หมายความว่า ห้องพัก บ้านพัก เกสต์เฮาส์ และอาคารหรือสถานที่อื่นใดที่ประกอบด้วยห้องพักตั้งแต่ ๑ ห้อง แต่ไม่เกิน ๓๐ ห้อง เพื่อรองรับคนเดินทางและบุคคลอื่นโดยมีค่าตอบแทน ซึ่งบริการภายในทำโดยเจ้าของสถานที่พักหรือผู้ดูแล และให้หมายความรวมถึงโฮสเทล สถานที่พักกลางแจ้ง และสถานที่พักในลักษณะอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“โฮสเทล” หมายความว่า สถานประกอบการที่พักซึ่งมีเตียงนอนในห้องพักรวมหรือในห้องเดี่ยว โดยมีพื้นที่ส่วนกลางและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ใช้ร่วมกันในระหว่างผู้เข้าพัก

“สถานที่พักกลางแจ้ง” หมายความว่า สถานที่จัดให้มีการตั้งเต็นท์ แพที่พักอาศัย บ้านต้นไม้ และรถคาราวาน

“โฮมสเตย์” หมายความว่า สถานที่ให้บริการที่พักร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งมีจำนวนห้องพักรวมไม่เกินแปดห้องและพักอาศัยได้ไม่เกินสามสิบคน

“ผู้จัดการ” หมายความว่า บุคคลใด ๆ ที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดการโรงแรมตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้เข้าพัก” หมายความว่า คนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดที่ใช้บริการที่พักร่วมของโรงแรม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตโรงแรม และใบอนุญาตสถานที่พักค้างคืน

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นายทะเบียนแต่งตั้ง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นหรือออกระเบียบและประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและกำกับธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักค้างคืนให้นายทะเบียนมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ทั้งนี้ เงื่อนไขดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรมด้วย

ประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานและช่องทางอื่นใดที่ทำให้ประชาชนรับทราบให้มีผลใช้บังคับได้

หมวด ๑
การประกอบธุรกิจโรงแรม

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรม เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน การขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ ผู้ขอรับใบอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๗) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

(๘) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยเหตุอื่นที่มีใช้เหตุตาม

(๖) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง และต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๘)

มาตรา ๙ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ ผู้ขอรับใบอนุญาตอาจยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมต่อนายทะเบียนในคราวเดียวกัน

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ หากคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา ๗ ให้นายทะเบียนแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในห้าวันทำการนับแต่วันยื่นคำขอ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไข หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ให้นายทะเบียนคืนคำขอแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต

ในกรณีที่นายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า คำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งถูกต้อง และสมบูรณ์ ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งส่งคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยไม่ชักช้า

หากหน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาแล้วเห็นว่า คำขอรับใบอนุญาตไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ ตามหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้น ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งต่อผู้ขอรับใบอนุญาตถึงความไม่ถูกต้องหรือความไม่สมบูรณ์ดังกล่าว พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไข และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบแจ้งให้นายทะเบียนทราบโดยไม่ชักช้า

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสี่ หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ให้นายทะเบียนคืนคำขอแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต

ให้ถือว่าคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมที่ผู้ขอรับใบอนุญาตยื่นต่อนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งเป็นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้นำความในมาตรานี้ไปใช้บังคับกับกรณีที่ต้องมีการยื่นเอกสารอื่นที่มีใช้คำขอหรือเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมต่อนายทะเบียนนั้น หากมีกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือต้องชำระค่าธรรมเนียมใด ๆ ตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนด ก็ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๐ นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ เมื่อเห็นว่าสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖

ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการออกใบอนุญาต หรือไม่ออกใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับผลการพิจารณาจากหน่วยงานตามมาตรา ๙

มาตรา ๑๑ ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๒ ชื่อโรงแรมต้องเป็นอักษรไทยที่มองเห็นได้ชัดเจน แต่จะมีอักษรต่างประเทศกำกับไว้ด้วยก็ได้ และจะต้อง

(๑) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย หรือพระนามของพระราชินีหรือองค์พระราชทายาท

(๒) ไม่ซ้ำหรือพ้องกับชื่อโรงแรมอื่นที่ได้รับอนุญาตไว้แล้ว เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมนั้น

(๓) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

มาตรา ๑๓ การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าโรงแรมมีลักษณะถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ ให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตให้ หากมีกรณีที่ไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อแก้ไขแล้วให้ต่ออายุใบอนุญาตได้ ถ้าหากไม่แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้มีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

ผู้ที่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ทันกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไป และได้มายื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุให้ถือว่าได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในระยะเวลาที่กำหนดและการประกอบธุรกิจโรงแรมในระหว่างนั้นให้ถือเสมือนว่าเป็นการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต แต่เมื่อได้รับอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ผู้นั้นจะต้องเสียค่าปรับเพิ่มอีกร้อยละยี่สิบของค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาต หากพ้นกำหนดหกสิบวันต้องดำเนินการเสมือนขออนุญาตใหม่

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

- (๑) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม
- (๒) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรมอันมีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงแรม
- (๓) เปลี่ยนชื่อโรงแรม

การขอและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตจากนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

มาตรา ๑๖ การโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่ความตาย และทายาทมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจโรงแรมต่อไป ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่มียายาทหลายคนให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ

ต้องห้ามตามมาตรา ๘ ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนเพื่อขอรับโอนใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมตาย ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ

ถ้าผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้ยื่นคำขอมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ให้นายทะเบียนอนุญาตแก่ผู้ยื่นคำขอ

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอรับโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเข้าประกอบธุรกิจโรงแรมโดยมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเสมือนผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ทั้งนี้ จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

การขอรับโอนและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุนับแต่วันที่มีการเลิกห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพ

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการในระหว่างอายุใบอนุญาตหรือเมื่อใบอนุญาตหมดอายุ จะต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนพิจารณาและมีคำสั่งว่าจะควรอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างไร ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายเนื่องจากเหตุอัคคีภัยหรือภัยอันตรายร้ายแรงอื่น ๆ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

หากนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายของโรงแรมดังกล่าวมีสภาพขัดต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ ให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีที่เห็นว่าจำเป็นอาจมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหยุดดำเนินการทั้งหมดหรือบางส่วนจนกว่านายทะเบียนจะเห็นว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมได้ดำเนินการแก้ไขสภาพเช่นว่านั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ แล้ว

ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายจนมีสภาพที่ไม่อาจแก้ไขได้ ให้ถือว่าใบอนุญาตสำหรับโรงแรมดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย

มาตรา ๒๑ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมจัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการในโรงแรมหนึ่ง ๆ จะเป็นบุคคลคนเดียวก็ได้

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้จัดการ เว้นแต่จะเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมและได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ถ้าผู้แจ้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้งตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในวันที่ได้รับแจ้งและให้ผู้แจ้งเริ่มต้นเป็นผู้จัดการได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจพบในภายหลังว่า ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งมาดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกินเจ็ดวัน ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกินเก้าสิบวัน ในกรณีเช่นนี้ให้บุคคลดังกล่าวแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายในสามวันนับแต่วันที่เข้าดำเนินการแทน

ในกรณีที่ผู้จัดการพ้นจากหน้าที่ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแต่งตั้งบุคคลคนหนึ่งเป็นผู้จัดการแทนและให้ผู้จัดการที่ได้รับแต่งตั้งนั้นแจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา ๒๔ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้นั้นได้เคยแจ้ง การเป็นผู้จัดการไว้แล้ว ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมแจ้งการเปลี่ยนแปลงผู้จัดการให้นายทะเบียนทราบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม้อาจแต่งตั้งผู้จัดการได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้จัดการเดิมพ้นจากหน้าที่ ให้นำความในวรรคหนึ่ง รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการแทนตามวรรคหนึ่งให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้จัดการ

มาตรา ๒๔ ผู้จัดการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) เป็นผู้ได้รับวุฒิปัตริหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดหรือมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการโรงแรมตามหลักสูตรที่คณะกรรมการรับรอง
- (๓) ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคติดต่อที่คณะกรรมการกำหนด
- (๔) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

(๗) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ หรือเคยถูกเพิกถอนใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ โดยเหตุอื่นซึ่งมิใช่เหตุตาม (๖) แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๒๕ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีป้ายชื่อโรงแรมตามมาตรา ๑๒ ติดไว้หน้าโรงแรม
- (๒) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (๓) จัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้อง
- (๔) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม
- (๕) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้องและป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรม
- (๖) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบตามที่มาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้อง
- (๗) จัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย
- (๘) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุข
- (๙) ดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- (๑๐) ดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (๑๑) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นในโรงแรม

การดำเนินการใดที่ผู้จัดการต้องได้รับอนุมัติจากผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม หากผู้จัดการมีหนังสือขออนุมัติแล้วผู้ประกอบการโรงแรมเพิกเฉยหรือไม่ดำเนินการ ผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบ

มาตรา ๒๖ ผู้จัดการมีหน้าที่

- (๑) ดูแลไม่ให้เกิดเหตุใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรมในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม
- (๒) แจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรมตาม (๑)

มาตรา ๒๗ ผู้จัดการอาจปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุอันควรสงสัยได้ว่าบุคคลนั้นจะไปหลบซ่อน มั่วสุม หรือกระทำการใด อันเป็นความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม หรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักอื่นในโรงแรม

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นไม่สามารถจ่ายค่าห้องพักได้

(๓) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

(๔) มีเหตุอันสมควรประการอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในกรณีตาม (๓) ถ้าผู้จัดการรับบุคคลนั้นเข้าพักจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อทราบด้วย

มาตรา ๒๘ ผู้ประกอบธุรกิจของโรงแรมหรือผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักและจำนวนผู้เข้าพักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้เข้าพักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้เข้าพักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้เข้าพัก หากผู้เข้าพักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้เข้าพักให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก และส่งสำเนาให้นายทะเบียน

ถ้ารายการซึ่งจะต้องบันทึกลงในทะเบียนผู้เข้าพักตามวรรคหนึ่งซ้ำกับรายการวันก่อนให้บันทึกรายการดังกล่าวว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง

การบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักลงในบัตรทะเบียนผู้เข้าพักและทะเบียนผู้เข้าพักต้องบันทึกทุกรายการให้ครบถ้วน ห้ามมิให้ปล่อยช่องว่างไว้โดยไม่มีเหตุผลสมควร

ผู้จัดการต้องเก็บรักษาบัตรทะเบียนผู้เข้าพักและทะเบียนผู้เข้าพักไว้เป็นเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ โดยอาจอยู่ในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

บัตรทะเบียนผู้เข้าพักและทะเบียนผู้เข้าพัก ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๒

การประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๘ ถึงมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนโดยอนุโลม เว้นแต่ความในมาตรา ๑๔ ไม่ให้นำมาใช้กับการประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนที่เป็นห้องพักในอาคารชุด

มาตรา ๓๐ การพิจารณาคุณสมบัติอาคารที่ใช้ในการประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนให้พิจารณามาตรฐานอาคารตามประเภทและชนิดของอาคารที่ก่อสร้างตามกฎหมายควบคุมอาคาร

มาตรา ๓๑ เจ้าของสถานที่พักมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีผู้ดูแลสถานที่พักเพื่อให้ผู้เข้าพักสามารถติดต่อได้ตลอดเวลาที่เข้าพัก ผู้ดูแลนี้อาจจะเป็นเจ้าของสถานที่พักเองด้วยก็ได้

(๒) จัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในสถานที่พักค้างคืน

(๓) จัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้เพื่อให้ผู้เข้าพักรับทราบ

(๔) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของสถานที่พักค้างคืนและห้องพักทุกห้อง และป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของสถานที่พักค้างคืน

(๕) จัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบที่มาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ในสถานที่พักค้างคืนและห้องพักทุกห้อง

(๖) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เพียงพอต่อการใช้งาน

(๗) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของสถานที่พักค้างคืน

(๘) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นบริเวณสถานที่พักค้างคืน

(๙) จัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย

ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ มาใช้กับเจ้าของสถานที่พักและการทำงานของผู้ดูแล

มาตรา ๓๒ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๓๑ ในกรณีที่สถานที่พักค้างคืนเป็นสถานที่พักกลางแจ้งให้เจ้าของสถานที่พักมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

(๑) กรณีของสถานที่พักกลางแจ้งเป็นแพให้จัดให้มีเครื่องลอยน้ำหรือเสื้อชูชีพไม่น้อยกว่าจำนวนผู้เข้าพักและผู้ดูแล โดยติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและให้มีป้ายแสดงจุดที่ติดตั้งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และจัดให้มีเครื่องป้องกันหรือราวกันตกโดยรอบอย่างมั่นคงแข็งแรง

(๒) กรณีของสถานที่พักกลางแจ้งที่มีการประกอบอาหารและให้บริการอาหาร ให้มีระบบจัดการขยะและเศษอาหารที่เหมาะสม

หมวด ๓

วิธีการสำหรับโฮมสเตย์

มาตรา ๓๓ บุคคลใดประสงค์จะประกอบกิจการโฮมสเตย์ให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๔ เจ้าของโฮมสเตย์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดสถานที่พักให้สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย

(๒) ต้องจัดให้มีห้องอาบน้ำ และสุขาเพียงพอแก่ผู้เข้าพัก

(๓) ต้องจัดให้มีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

(๔) ต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัย

ให้นำความในมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับกับเจ้าของโฮมสเตย์โดยอนุโลม

หมวด ๔

การควบคุมและการอุทธรณ์

มาตรา ๓๕ เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้จัดการผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นหรือดำเนินการแก้ไขได้ตามที่เห็นสมควร

(๑) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้จัดการไม่ระงับการกระทำหรือดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือนให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน ซึ่งจะต้องไม่เกินสี่ครั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๒) ในกรณีเป็นผู้จัดการให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องอีกครั้งหนึ่งภายในเวลาที่กำหนดซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน

ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนซึ่งถูกพักใช้ใบอนุญาตจะประกอบธุรกิจโรงแรมในระหว่างที่ถูกพักใช้ใบอนุญาตไม่ได้

ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งพักใช้ใบอนุญาตให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืนจัดหาโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกันให้แก่ผู้เข้าพักหรือกำหนดวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้เข้าพักเป็นสำคัญ

มาตรา ๓๖ เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบสถานที่พักค้างคืน หรือผู้จัดการผู้ใดมีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๒๔ แล้วแต่กรณี ยกเว้นลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๗)

(๒) เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง (๑) หรือเคยได้รับคำเตือนตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง (๒) มาแล้ว และยังคงฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่

(๓) ใช้หรือยินยอมให้ใช้โรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนเป็นสถานที่กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการแล้วแต่กรณี และผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการต้องเลิกประกอบธุรกิจโรงแรมหรือจัดการโรงแรม ทั้งนี้ ในกรณีตาม (๒) นายทะเบียนไม่ต้องมีหนังสือเตือนให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง อีกครั้งหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงแรมและผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกันและมีพฤติการณ์ตาม (๒) หรือ (๓) ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนทั้งใบอนุญาตและใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ

ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลและผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคลมีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมทราบ และแต่งตั้งบุคคลอื่นเข้าดำรงตำแหน่งแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งหากผู้ประกอบการโรงแรมไม่ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนดำเนินการสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับกับการเพิกถอนใบอนุญาต โดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการ แล้วแต่กรณี ณ โรงแรมที่บุคคลดังกล่าวประกอบธุรกิจหรือจัดการ และให้ถือว่าผู้ประกอบการโรงแรมหรือผู้จัดการได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น

มาตรา ๓๘ ผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ หรือผู้ประกอบการโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนหรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาต ซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ หรือผู้ประกอบการโรงแรมซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตให้เลิกกิจการหรือให้เลิกกิจการภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใดตามมาตรา ๑๙ หรือผู้ประกอบการโรงแรมซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๓๕

หรือผู้ประกอบการโรงแรมหรือผู้จัดการซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๓๖ มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งของนายทะเบียน

ให้รัฐมนตรีพิจารณาและมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และนายทะเบียน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน ในระหว่างที่มีการอุทธรณ์ดังกล่าวให้ผู้ประกอบการโรงแรม ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน ผู้จัดการ หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี ดำเนินกิจการต่อไปได้ เว้นแต่การอุทธรณ์ตามคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ เพราะมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ (๕) หรือ (๖) หรือมาตรา ๒๔ (๕) หรือ (๖) หรือมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๓๖ (๓) ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของนายทะเบียน และให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๒๓ แล้วแต่กรณี รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่บุคคลที่จัดแจ้งประกอบกิจการโฮมสเตย์ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง หรือมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้นายทะเบียนลบชื่อผู้จัดแจ้งออกจากทะเบียน

มาตรา ๔๐ ผู้ประกอบการโรงแรมต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาที่ยังประกอบธุรกิจ ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละห้าต่อเดือน และถ้ายังไม่ยินยอมเสียค่าธรรมเนียมโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียมและเงินเพิ่มครบจำนวน และให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๑ บรรดาค่าธรรมเนียมที่ได้รับไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ให้ตกเป็นของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หมวด ๕

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๔๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากนายทะเบียนมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในโรงแรมและสถานที่พักค้างคืนในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อตรวจสอบใบอนุญาต ทะเบียนผู้พัก บัตรทะเบียนผู้พัก สภาพและลักษณะของโรงแรม หรือตรวจสอบห้องพักที่ว่างหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนที่เปิดใช้ร่วมกันหรือเข้าไปในโรงแรม

และสถานที่พักค้างคืนในเวลาทำการเพื่อตรวจสอบจำนวนและประวัติของพนักงานโรงแรม ทั้งนี้ เพื่อควบคุมให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือเรียกผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของโรงแรมมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

เมื่อได้เข้าไปและลงมือทำการตรวจสอบตาม (๑) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของโรงแรมนั้นก็ได้ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่การตรวจสอบใกล้จะเสร็จสิ้นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหากเนิ่นช้าในการตรวจสอบจะมีการปกปิดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารหรือหลักฐานไปจากเดิม

มาตรา ๔๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวและหนังสือมอบหมายจากนายทะเบียนแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการกระทำการหรืองดเว้นไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจโรงแรมของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๔๖ ให้นายทะเบียนมีอำนาจลงโทษปรับเป็นพินัยตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาลงโทษปรับให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย บรรดาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตกเป็นของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา ๔๗ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๘ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๙ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๐ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๑ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นผู้จัดการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๒ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๓ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน ผู้xorรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ (๑๐) มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๕๔ ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้มอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมโดยไม่มีเหตุตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่งต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดแจ้งรายการเท็จลงในบัตรทะเบียนผู้เข้าพักหรือทะเบียนผู้เข้าพักหรือ
ชดชวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๙ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้ขึ้นทะเบียนสถานที่พักที่ไม่เป็น
โรงแรมอยู่ก่อนหน้าวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับสามารถดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนของ
สิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาตให้มาปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๖๐ ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักค้างคืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อน
หรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไป ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต
ต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งปี เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้นายทะเบียนรับคำขอดังกล่าวเพื่อ
ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนต่อไปได้
จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๖๑ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติโรงแรม
พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง
หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

.....
.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตาม ข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันรูปแบบการประกอบธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยในประเทศไทยมีหลายรูปแบบ แต่มีธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยบางประเภทเท่านั้นที่มีกฎหมายควบคุมไว้โดยชัดเจน ประกอบกับพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วและมีบทบัญญัติในกฎหมายบางประการที่มีลักษณะไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจ การให้บริการการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ธุรกิจการให้บริการที่พักอาศัยอีกหลายรูปแบบมิได้มีกฎหมายควบคุมไว้โดยชัดเจนส่งผลให้การปรับใช้บทกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ประกอบการให้บริการที่พักอาศัย และการคุ้มครองความเสียหายอันเกิดแก่ผู้เข้าพักอาศัย รวมถึงการตรวจสอบมาตรฐานการให้บริการที่พักอาศัยไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดบทนิยาม “โรงแรม” “สถานที่พักค้างคืน” “โฮสเทล” “สถานที่พักกลางแจ้ง” “โฮมสเตย์” “ผู้จัดการ” “ผู้เข้าพัก” “ใบอนุญาต” “นายทะเบียน” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๕)

๒.๓ กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ทั้งนี้ เงื่อนไขดังกล่าวให้รวมถึงการห้ามประกอบกิจการอื่นใดในโรงแรมด้วย (ร่างมาตรา ๖)

๒.๔ กำหนดให้ผู้ใดจะประกอบธุรกิจโรงแรม ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน โดยการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๗)

๒.๕ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม (ร่างมาตรา ๘)

๒.๖ กำหนดให้ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ขอรับใบอนุญาตอาจยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจโรงแรมต่อนายทะเบียนในคราวเดียวกัน โดยเมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำขอ หากคำขอดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศที่ออกตามมาตรา ๗ ให้นายทะเบียนแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในห้าวันทำการนับแต่วันยื่นคำขอ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไข หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง ให้นายทะเบียนคืนคำขอแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๙)

๒.๗ กำหนดให้นายทะเบียนจะออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ เมื่อเห็นว่าสถานที่ตั้ง ขนาด ลักษณะ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือมาตรฐานการประกอบธุรกิจของโรงแรมแต่ละประเภทเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งการออกใบอนุญาต หรือไม่ออกใบอนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการพิจารณาจากหน่วยงาน (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๘ กำหนดให้ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้กับโรงแรมที่ระบุชื่อไว้ในใบอนุญาตเท่านั้น และให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๙ กำหนดข้อกำหนดของการใช้ชื่อโรงแรม (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๑๐ กำหนดให้การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุดไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตโดยการขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑๑ กำหนดข้อห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมดำเนินการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน (๑) เปลี่ยนแปลงประเภทของโรงแรม (๒) เพิ่มหรือลดจำนวนห้องพักในโรงแรม อันมีผลกระทบต่อโครงสร้างของโรงแรม (๓) เปลี่ยนชื่อโรงแรม (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๑๒ กำหนดในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตจากนายทะเบียนภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑๓ กำหนดการโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑๔ กำหนดให้ในกรณีผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมถึงแก่ความตาย และทายาทมีความประสงค์จะดำเนินธุรกิจโรงแรมต่อไป ให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่มีทายาทหลายคน ให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มี

ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน เพื่อขอรับโอนใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมตาย ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๑๕ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุนับแต่วันที่มีการเลิกห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพ (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๑๖ กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมผู้ใดประสงค์จะเลิกกิจการในระหว่างอายุใบอนุญาตหรือเมื่อใบอนุญาตหมดอายุ จะต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนพิจารณา และมีคำสั่งว่าจะควรถอนุญาตให้เลิกได้เมื่อใด ภายใต้เงื่อนไขและวิธีการอย่างใด ทั้งนี้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์และส่วนได้เสียของผู้พักเป็นสำคัญ (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๑๗ กำหนดให้ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหาย เนื่องจากเหตุอัคคีภัยหรือภัยอันตราย ร้ายแรงอื่น ๆ ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง ในกรณีที่โรงแรมได้รับความเสียหายจนมีสภาพที่ไม่อาจแก้ไขได้ ให้ถือว่าใบอนุญาตสำหรับโรงแรมดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันที่ได้รับความเสียหาย (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๑๘ กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมจัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่ง เป็นผู้มีหน้าที่จัดการโรงแรม (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๑๙ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้จัดการ เว้นแต่จะเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๒๐ กำหนดในกรณีที่ผู้จัดการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เกินเจ็ดวัน ให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการมอบหมายเป็นผู้จัดการแทนได้ไม่เกินเก้าสิบวัน ในกรณีเช่นว่านี้ให้บุคคลดังกล่าวแจ้งเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบภายในสามวันนับแต่วันที่เข้าดำเนินการแทน ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหรือผู้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จัดการแทนตามวรรคหนึ่งให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๒๓)

๒.๒๑ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๒๒ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๒๓ กำหนดหน้าที่ของผู้จัดการ (ร่างมาตรา ๒๖)

๒.๒๔ กำหนดให้ผู้จัดการอาจปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมได้ในกรณีใดบ้าง (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๒๕ กำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจของโรงแรม หรือผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้าพักและจำนวนผู้เข้าพักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้

ผู้เข้าพักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงลายมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้เข้าพัก หากผู้เข้าพักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้เข้าพัก ให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก และส่งสำเนาให้นายทะเบียน (ร่างมาตรา ๒๘)๒.๒๐ กำหนดให้ผู้ใดที่จะประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน ต้องจะได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนเท่านั้น (ร่างมาตรา ๒๙)

๒.๒๖ กำหนดให้การพิจารณาคุณสมบัติอาคารที่ใช้ในการประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน ให้พิจารณามาตรฐานอาคารตามประเภทและชนิดของอาคารที่ก่อสร้างตามกฎหมายควบคุมอาคาร (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๒๗ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าของสถานที่พัก (ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๒๘ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ในกรณีที่สถานที่พักค้างคืนเป็นสถานที่พักกลางแจ้ง (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๒๙ กำหนดให้บุคคลใดประสงค์จะประกอบกิจการโฮมสเตย์ให้แจ้งต่อนายทะเบียน ตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๓)

๒.๓๐ กำหนดหน้าที่ของเจ้าของโฮมสเตย์ (ร่างมาตรา ๓๔)

๒.๓๑ กำหนดข้อกำหนดที่เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้จัดการผู้ใดกระทำการดังต่อไปนี้ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ระงับการกระทำนั้นหรือดำเนินการแก้ไขได้ตามที่เห็นสมควร (ร่างมาตรา ๓๕)

๒.๓๒ กำหนดข้อกำหนดเมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนว่า ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบสถานที่พักค้างคืน หรือผู้จัดการผู้ใดมีพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการแล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๓๓ กำหนดให้คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอรับ ให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการแล้วแต่กรณี ณ โรงแรมที่บุคคลดังกล่าวประกอบธุรกิจหรือจัดการ และให้ถือว่าผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือผู้จัดการได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อครบกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันส่ง เว้นแต่จะมีการพิสูจน์ได้ว่าไม่มีการได้รับหรือได้รับก่อนหรือหลังจากวันนั้น (ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๓๔ กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต หรือผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการซึ่งนายทะเบียนไม่ออกใบรับแจ้งเป็นผู้จัดการ หรือผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนหรือผู้ขอรับโอนใบอนุญาต ซึ่งนายทะเบียนไม่อนุญาตให้มีสิทธิอุทธรณ์ คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับทราบคำสั่งของนายทะเบียน ให้รัฐมนตรีพิจารณาและมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และนายทะเบียน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่ที่สุด (ร่างมาตรา ๓๘)

๒.๓๕ กำหนดให้ในกรณีที่บุคคลที่จัดแจ้งประกอบกิจการโฮมสเตย์ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๓๔ วรรคสอง หรือมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๓๖ (๓) ให้นายทะเบียนลบชื่อผู้จัดแจ้งออกจากทะเบียน (ร่างมาตรา ๓๙)

๒.๓๖ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาที่ยังประกอบธุรกิจ ถ้ามิได้เสียค่าธรรมเนียมภายในเวลา ที่กำหนดให้เสียเงินเพิ่มอีกร้อยละห้าต่อเดือน และถ้ายังไม่ยินยอมเสียค่าธรรมเนียมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินการไว้จนกว่าจะได้เสียค่าธรรมเนียม และเงินเพิ่มครบจำนวน และให้นำความในมาตรา ๓๕ วรรคสี่ รวมทั้งบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๐)

๒.๓๗ กำหนดให้บรรดาค่าธรรมเนียมที่ได้รับไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ไม่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลัง ให้ตกเป็นของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ร่างมาตรา ๔๑)

๒.๓๘ กำหนดอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นหนังสือจากนายทะเบียนมีอำนาจในการตรวจสอบดูแลการดำเนินการของโรงแรมและสถานที่พักค้างคืน ให้เป็นไปตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔๒)

๒.๓๙ กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวและ หนังสือมอบหมายจากนายทะเบียนแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๔๓)

๒.๔๐ กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงาน เจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๔๑ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิด ของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการกระทำการ หรือดเว้นไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการประกอบธุรกิจโรงแรมของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๔๒ กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจลงโทษปรับเป็นพินัยตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ หลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาลงโทษปรับให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย บรรดาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตกเป็นของกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ร่างมาตรา ๔๖)

๒.๔๓ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับ โอนใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติ ให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๔๗)

๒.๔๔ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๔๘)

๒.๔๕ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๔๙)

๒.๔๖ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคสี่ หรือมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๕๐)

๒.๔๗ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นผู้จัดการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๕๑)

๒.๔๘ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน หรือผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๕๒)

๒.๔๙ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม ผู้ประกอบธุรกิจสถานที่พักค้างคืน ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ (๑๐) มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ร่างมาตรา ๕๓)

๒.๕๐ กำหนดให้ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๕๔)

๒.๕๑ กำหนดให้ผู้จัดการหรือผู้ซึ่งได้มอบหมายหรือแต่งตั้งเป็นผู้จัดการตามมาตรา ๒๓ ผู้ใดปฏิเสธไม่รับบุคคลที่ประสงค์จะเข้าพักในโรงแรมโดยไม่มีเหตุตามมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๕๕)

๒.๕๒ กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง (ร่างมาตรา ๕๖)

๒.๕๓ กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๕๗)

๒.๕๔ กำหนดให้ผู้ใดแจ้งรายการเท็จลงในบัตรทะเบียนผู้เข้าพักหรือทะเบียนผู้เข้าพักหรือขีดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท (ร่างมาตรา ๕๘)

๒.๕๕ กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจโรงแรมและผู้ขึ้นทะเบียนสถานที่พักที่ไม่เป็นโรงแรมอยู่ก่อนหน้าวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับสามารถดำเนินการต่อไปได้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนของสิทธิและหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาตให้มาปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้แทน(ร่างมาตรา ๕๙)

๒.๕๖ กำหนดให้ผู้ใดประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักค้างคืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจโรงแรมต่อไป ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในหนึ่งปี เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้นายทะเบียนรับคำขอตกลงว่าเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจโรงแรมหรือสถานที่พักค้างคืนต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๖๐)

๒.๕๗ กำหนดให้บรรดากฎหมายกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๖๑)

ภาคผนวก ข.

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจเข้าตรวจสอบความเรียบร้อยในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันได้มีสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และในจำนวนสถานประกอบการเหล่านั้นได้อาศัยโอกาสจากการประกอบกิจการดังกล่าวแอบแฝงให้มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย ตลอดจนการค้าประเวณี โดยอาศัยเหตุช่องว่างแห่งกฎหมายที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีอำนาจในการเข้าตรวจค้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือการค้าประเวณี โดยอาศัยการประกอบกิจการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๙

“(๕) เข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจค้นในกรณีที่ได้รับแจ้งหรือพบว่าได้มีการจัดหา หรือเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ในปัจจุบันได้มีสถานประกอบการเพื่อสุขภาพเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และในจำนวนสถานประกอบการเหล่านั้นได้อาศัยโอกาสจากการประกอบกิจการดังกล่าวแอบแฝงให้มีการกระทำความผิดตามกฎหมาย ตลอดจนการค้าประเวณี โดยอาศัยเหตุช่องว่างแห่งกฎหมายที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีอำนาจในการเข้าตรวจค้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้มีการกระทำความผิดตามกฎหมายหรือการค้าประเวณี โดยอาศัยการประกอบกิจการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจค้นในกรณีที่ได้รับแจ้งหรือพบว่าได้มีการจัดหา หรือเป็นธุระจัดหาบุคคลเพื่อการค้าประเวณี (ร่างมาตรา ๓)

ภาคผนวก ก.

บันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการศึกษาและกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมาย
ที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

รายชื่อที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

1. นายชัยณรงค์ ผลสว่าง ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
2. นายชัยพร เขียนพานิช ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
3. นายธนิต คิวพัฒนกิจ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
4. นายศุภฤกษ์ ศูรางกูร ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
5. นางสาวอรุณี ปริศนานันท์กุล ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
6. นางพัชรียา โล่สุนทร นักวิชาการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
7. นางสาวกรรณิการ์ จุไรวรรณสุทธิ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
8. นายคมสัน สันเทพ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
9. นายชยพล หลีระพันธ์ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
10. นางสาวชวัลญา มณีฉาย เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
11. นางสาวณัฐธิดา เทพสุทิน เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
12. นายตติยภัทร์ ปิติเศรษฐพันธ์ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
13. นายทรงวุฒิ จันทร์อำนวยการโขค เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
14. นายบริพันธ์ วรรณขจรกิจ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
15. นายเบญจมิตร ปันสน เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
16. นายปริญญาวัฒน์ ฉัตรอักษรเกียรติ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
17. นายปรีชาวุฒิ กี่สิน เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
18. นางพัชรินทร์ สาสม เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
19. นายพัลลภ เหมะทักษิณ เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
20. นายไพฑูรย์ นงค์นวล เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
21. นายภาณุวัฒน์ วิริยะภราดร เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว
22. นายวินัย วารมา เลขานุการประจำคณะกรรมการการท่องเที่ยว

23.	นายวิโรจน์ พัทธวัฒนกุล	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
24.	นายสรราชูณ์ ตั้งศิริ	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
25.	นายสรราชูณ์ เพชรพฤทธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
26.	นางสาวสุรัญญา วิมุขมนต์	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
27.	นางสาวอัยรินทร์ พิทักษ์กรรม	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
28.	นายอัศวรณณ์ เรืองชู	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
29.	นายเอก ศิริเชาวนิชการ	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว
30.	นายโอภาส อาลมสิรี	เลขานุการประจำคณะกรรมการการทองเที่ยว

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ (ที่ไม่มีค่าตอบแทน)

1. นายกิตติพันธุ์ ปันตะแก้ว
2. นางสาวจันทร์เพ็ญ เจียมสมัย
3. นางจินตนา เอี่ยมสำอาง
4. นายชัย จันเสียงมิ่ง
5. นายชาญณรงค์ พานิชนันทนกุล
6. นายชาญวิทย์ อิสลาม
7. นายชินวัฒน์ สกุลตั้งไพศาล
8. นายณรงค์ชัย เต็ม
9. นายประวิทย์ จิตนราพงศ์
10. นายพงศกร ลัชชาภิรมย์
11. นายพลกร ศรีสังข์
12. นายภิญโญ สายนภา
13. นางสาวเย็นจิตร ชินนาค
14. นายเลิศศักดิ์ ปนกลีน
15. นายวีระพันธุ์ ชินวัตร

16. นายวีระวัฒน์ ภัคตรนิกร
17. นายศุภชัย มุตตาหารัช
18. นางสาวสุดารัตน์ รัตนไพศาลศรี
19. นายสุรวัช อัครวรรมาศ
20. นางสาวอมารินทร์ อินทรีย์สุข

ที่ปรึกษาประธานคณะกรรมการ

1. นายกมลสันต์ ศรีวิราช
2. นายกรกต ม่วงยิ้ม
3. นายกฤษวัฒน์ อารมณ์ศิริ
4. นายกฤษฎา ตันเทอดทิตย์
5. นายกฤษณ์ ฤกษ์สง่า
6. นายกองมี ขุนแข็ง
7. นางสาวกัญญาลักษณ์ รื่นอุบล
8. นางสาวกัลย์ชฎารัตน์ ปัญญาวงศ์
9. นางกิตติมา นพทีปกังวาน
10. นายกิตติศักดิ์ นิลวัฒน์โฒชัย
11. นายกীরติ กิจมานะวัฒน์
12. นายเกรียงไกร ภูมิเหล่าแจ้ง
13. นายโกศล บุญพ้อมี
14. นายคณาธิป สันตุเศรษฐ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณิศร อุ๋นแสงจันทร์
16. นายคม กนกนภากุล
17. นายจักรพล ตั้งสุทธิธรรม
18. นางสาวจันทร์จิรา หลีระพันธ์
19. นายจิณห์พัชร ทรงผาสุข

20. นางจिरนันท์ สกุลตั้งไพศาล
21. นายจุมพล นิติธรางกูร
22. นางสาวฉัฐนันท์ เกาศิริพันธ์
23. นายฉัตรชัย พรหมทอง
24. นางสาวชญภา สิ้นธุไพร
25. นางสาวชนก จันทาทอง
26. นายชนะ สะเดาห์
27. นายชลัฏฐ์ รัชกิจประการ
28. พันตำรวจโท ชวลิต น้ำใจสัตย์
29. นายชัยประเสริฐศิริ ทองสนิท
30. นายชัยรัตน์ รัตโนภาส
31. นายชัยวัฒน์ ดั่งวงศ์
32. นายชาญณรงค์ พานิชนันทนกุล
33. นายชาญวิทย์ นิติกิจไพบูลย์
34. นางสาวชุตินา พรหมณันท์
35. นางสาวชุตินา สนิทเปรม
36. นายเชษฐภณัญญ์ ปัญญาวัชรวงศ์
37. นายญาณพัฒน์ พัลอัน
38. นายฐิติพงศ์ กิตติประภัสร์
39. นางสาวฐิติพรรณ ธนานันต์วาณิช
40. นายฐิติพันธ์ เหล่านิพนธ์
41. นายณกิต สนประเสริฐ
42. นายณัฐพล ปัญจศิลา
43. นายณภัทร สุภักควณิช
44. นายณัฐพงศ์ พันธ์แสน

45. นางสาวณิชาภา โกวิทานนท์
46. นางสาวณิชา กิตติสิริภัทรา
47. นายเดชา โกยสกุล
48. นายต่อพงษ์ วงศ์เสถียรชัย
49. นายถวิล กวางเต็น
50. นายทวยวัต อาคมพิทักษ์
51. นายทวีศักดิ์ อนรรฆพันธ์
52. นางสาวทิวพันธ์ เพ็ชรตระกูล
53. นายแทนชาญ รักเรือง
54. ว่าที่ร้อยตรี ธนพศ วรรณช
55. นายธนพนธ์ เบญจรงค์กุล
56. นายชนะโรจน์ อัครกิจชัยนนท์
57. นายชนะศักดิ์ จรรยาพูน
58. นายชนะสิทธิ์ เทียนศรีธนโชติ
59. นายอัมร กียรติกอบสกุล
60. นายนพดล ฤกษ์สง่า
61. นายนฤนาท ไผ่เครือ
62. ร้อยโท นาวา บุญเจิม
63. นางสาวนิศามาศ เลاهرัดนาหิรัญ
64. นางสาวน้ำฝน นุตมา
65. นางสาวเนืองนิตย์ ชัยภูมิ
66. นายบุญเกิด สุขศรีการ
67. นางสาวบุญทริกา ยอดสุรางค์
68. นางปติดา ตันดิรัตน์นนท์
69. นายประไพโร ศรีสังจา

70. นางสาวประภา เสงไพบูลย์
71. นางสาวประภาพร ทองปากน้ำ
72. นายประสิทธิ์ ยินดีสุข
73. นายประเสริฐพงษ์ ศรีนวัตร
74. นายปราโมทย์ เพชรศาสตร์
75. นางสาวปรารถนา แม้นหมาย
76. นายปัญญา จินดาพล
77. นางสาวปิ่นจิตา ดิลกแพทย์
78. นางสาวปิยธิดา เผือกประพันธ์
79. นางสาวปิยะนุช ยินดีสุข
80. นางสาวปิยะรัฐชย์ ตริยะไพรัช
81. นายพ.พงศ์ อัมพันธ์ทรัพย์
82. นายพงษ์ศักดิ์ พิบูลศักดิ์
83. นายพงษ์พัฒน์ เหมะทักษิณ
84. นายเพชร แสงเพชร
85. นายพรชัย สุทธิวรชัย
86. นายพรชัย โสดาววัฒน์
87. นางสาวพรทิพย์ รื่นอุบล
88. นายพรเทพ โพธิ์รังษีเทพ
89. นายพรเทพ ศิริโรจนกุล
90. นางสาวพลอยกาญจน์ โพธิ์พิมพานนท์
91. นางสาวพัชรญา ปงปัญญาอิน
92. นายพัทธนันท์ ธนกระแสรศิริ
93. นางสาวพัทธนันท์ สมใจ
94. นางสาวพิมพ์พิชชา ชัยศุภกิจเจริญ

95. นายพิสุทธิ์ สุทธิจิตาวงศ์
96. นายพีระพล พรหมทอง
97. นางเพ็ญจันทร์ สุทธิประดิษฐ์
98. นางสาวแพรวพรรณ พุกพิบูลย์
99. นายโพสิทธิ์ เครือวัลย์
100. พลตำรวจตรี ไพศาล ลือสมบุรณ์
101. นายภูบดินทร์ ปกป้อง
102. นายภิญโญ กิจเลิศไพโรจน์
103. นายภูซงค์ ชานันโท
104. นายภูมิ อัครนฤนาท
105. นายภูมิกิตติ์ รักแต่งงาน
106. นายมนตรี ศรีสกุลเมธี
107. นายมนโนสิทธิ์ แจ้งจบ
108. นายมินทร์ ลักษิตานนท์
109. นายรัชต์เชียร ทิพนากิตติพร
110. นางสาวรัชนีทร์ ไวนิยมพงศ์
111. นายเรวัต แซ่ลิ่ม
112. นายโรจนศักดิ์ จันทรวัดิตเนศ
113. นางลำพึง แอมิลตัน
114. นางสาวลลิตธิภรณ์ วริณวัชรโรจน์
115. นายเลิศศักดิ์ ปนกลีน
116. นายวรการ กมลเลิศ
117. นายวรพล มณีรัตน์
118. นายวรรณกร ภัทรปกรณ์
119. นางสาววรรณกานต์ กิจคุณาเสถียร

120. นางสาววรุณา แก้วไชยเฉลิม
121. นายวสันต์ สงวนถ้อยคำ
122. นายวสันต์ สุยะ
123. ว่าที่ร้อยตรี วัชรพงษ์ ชี้อตรง
124. นายวัชรพงษ์ อนันตกุล
125. นายวีรพงษ์ พิทักษ์ไพบูลย์กิจ
126. นายวีรพล ฐปเสนห์
127. นายวุฒิรักษ์ เตชะพงษ์พันธ์
128. นายศิริพงษ์ ประสิทธิ์ศักดิ์
129. พลตำรวจเอก ศิลา ตันตระกูล
130. นายศุภชัย บัญชาศึก
131. นายศุภพงศ์ วงศ์วรรณ
132. นายชรกฤต ผลลูกอินทร์
133. ว่าที่ร้อยตรี สมเกียรติ จิรอมรัตน์
134. นายสมบูรณ์ คุดตะศิริสุข
135. นายสมพงษ์ เมธาสถิตสุข
136. นายสมพล ชีววัฒนาพงศ
137. นายสมศักดิ์ อนรรฆพันธ์
138. นายสมาน รัญระนา
139. นายสรชัช คงเดช
140. นางสาวสวรรค์พฐุ บรรลุทางธรรม
141. นางสาวลี ช่างโชติ
142. นายสังจวิทย์ ลีลาวณิชย์
143. นายสัญญา ไตรแก้วเจริญ
144. นายสากล พูลศิริกุล

145. นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล
146. นายสินชัย ตันติรัตนานนท์
147. นางสาวสิริณรสา อัครชिरเศรษฐ์
148. นายสุกิจ พรหมศิริ
149. พลตำรวจโท สุคุณ พรหมายน
150. นายสุชาติ ระมาศ
151. นายสุพจน์ ชัยวิไล
152. พลเอก สุภมนัส ภารพบ
153. นายสุรเกตุ มหาแดง
154. นายสุรจิต บุญยุบล
155. นายสุรพล รักตสันติ
156. นายสุรพล หมื่นภิรมย์
157. นายสุวิจักขณ์ วิริยะธนาการ
158. นายเสริมศักดิ์ สีสันต์
159. นายเสรีรัฐพล คำหว่าง
160. นายอริวัฒน์ หิรัญเสรีโชติ
161. นายอนุชิต ภาระเวช
162. นายอนุสรณ์ เอี่ยมสะอาด
163. นายอภิชัย นิมิตรวัฒน์
164. นายอภิสิทธิ์ ถวิลไพร
165. นางสาวอมรรัตน์ เวชปาน
166. นายอรรถพล อนุรุธิกร
167. นายอรุณ ชัชพลชัย
168. นายอรุณ ศรีระยับ
169. นายอัคนันท์ กัณณ์กิตตินันท์

170. นายอินทัช คิวพัฒน์กิจ
171. ว่าที่ร้อยโท อิศเรศณูชิตภัก จันทร์ศรี
172. นายอุเทน บุรณะบัญญัติ
173. นางอุมาพร แพประเสริฐ
174. นางสาวอุษา เกียรติเขตแสงสุข
175. นายเอกกฤษ อุณหกานต์
176. นายเอกชัย วงศ์วรกุล

รายชื่อที่ปรึกษาคณะกรรมการศึกษาและกำหนด แนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. นายเกียรติพงษ์ รัตนไตร
2. นายไกรสร เดชจบ
3. นายจุมพล นิตีธรากร
4. นายชาติชาย ปัตตะพงศ์
5. นายชาติ เวชกรบริรักษ์
6. นางสาวญาณิษฐ์ วัฒนาวีระชัย
7. นางสาวนพสรีย์ วรรณศิริกุล
8. นางสาวนรี สุนต์ตา
9. นายธนาภาค ตีร์รัตนกุล
10. นายนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์
11. นายบุญอนันต์ พัฒนสิน
12. นายปิยะพงษ์ เมฆจันทร์
13. นายพงศกร เกตุประภากร
14. นายภัททกร ธารสารอักษร
15. นางสาวมลลดาทิพย์ ทิพยธนาพัฒน์
16. นายยุทธชัย สุนทรรัตนเวช
17. นางวัลลวลี ตันติกาญจน์
18. นายวรรณรัตน์ นนทนากร
19. นายวัชรพงศ์ ระดมสิทธิพัฒน์
20. นายวิวัฒน์ สวาทยานนท์

21. นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์
22. นายสุพจน์ โกชนพาณิชย์
23. นายอุดม ศรีมหาโชตะ

รายชื่อฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ

1. นางสาวอมตพร แสงเดช ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการท่องเที่ยว
2. นางสาวปทิตตา ธีรนนท์ วิทยากรเชี่ยวชาญ
3. นายชัยบูรณ์ หนองคูน้อย นิติกรเชี่ยวชาญ
4. นางนันทิยา ชายเกตุ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
5. นางสาวชลัญกร สิงหนาท วิทยากรชำนาญการ
6. นางสาวกนกวรรณ จันทิษฐ์ นิติกรชำนาญการ
7. นางสาวณิชากร คงสุนทร นิติกรปฏิบัติการ
8. นายดนุภพ เกิดศรี ตำรวจรัฐสภา (เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา) ปฏิบัติการ
9. นางศตมน ศิลป์กันตัง เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส
10. นางสาวนาฏลดา ตุ่นแก้ว เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน
11. นางสาวพัชรिता วัฒนานนท์ เจ้าหน้าที่งานธุรการปฏิบัติงาน

ว่านที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๙.๐๔/ ๘๘๓๒

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขที่รับ ๑๓๐๙.๕/๒๕๖๗
วันที่ ๒๓.๑.๒๕๖๗
เวลา ๑๕.๐๕.๗๖

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการท่งเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการท่งเที่ยว สภาผู้แทนราษฎร เรื่อง
สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในอุตสาหกรรมการท่งเที่ยว จำนวน ๑ ชุด
ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปี
ครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการท่งเที่ยว เพื่อให้มีหน้าที่
และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐ (๑๖) ในการกระทำกิจการ
พิจารณาขอท่งเที่ยวข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาคอ
และการพัฒนาการท่งเที่ยวของไทย ซึ่งคณะกรรมการการท่งเที่ยวนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเอกธวัช อินทร์รอด	ประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๒. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่หนึ่ง
๓. นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่สอง
๔. นางสาวสุณัฐชา โล่สถาพรพิพิธ	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่สาม
๕. นายอรรถพล ไตรศรี	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่สี่
๖. นายจิรเดช ศรีวิราช	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่ห้า
๗. นายมังกร ยนต์ตระกูล	รองประธานคณะกรรมการการท่งเที่ยว คนที่หก
๘. นางสาวจิราพร สินธุไพร	เลขาธิการคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๙. นายณัฐพล โตวิจักษณ์ชัยกุล	โฆษกคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๐. นางสาวผกามาศ เจริญพันธ์	โฆษกคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๑. นายสฤษดิ์ เผือกประพันธ์	โฆษกคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๒. นายศาสตรา ศรีปาน	โฆษกคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๓. นายยอดชาย พึ่งพร	กรรมการการท่งเที่ยวและที่ปรึกษาคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๔. นายเฉลิมพงศ์ แสงดี	กรรมการการท่งเที่ยวและที่ปรึกษาคณะกรรมการการท่งเที่ยว
๑๕. นายอภิชา เลิศพชรกมล	กรรมการการท่งเที่ยวและที่ปรึกษาคณะกรรมการการท่งเที่ยว

ต่อมา นางสาวจิราพร สินธุไพร และนายสฤษดิ์ เผือกประพันธ์ ได้มีหนังสือขอลาออก
จากกรรมการการท่งเที่ยวในคณะกรรมการการท่งเที่ยว ซึ่งเป็นผลให้ตำแหน่งกรรมการการท่งเที่ยวในคณะกรรมการการท่งเที่ยว
ว่างลง และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ตั้ง นางสาวชนก จันทาทอง และ
นายองอาจ วงษ์ประยูร เป็นกรรมการการท่งเที่ยวในคณะกรรมการการท่งเที่ยวแทนตำแหน่งที่ว่าง

ในการนี้...

ในการนี้ คณะกรรมาธิการได้มีการพิจารณาศึกษา เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข
ปัญหากฎหมายในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงาน
และข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเอกนัษ อินทร์รอด)

ประธานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

สำนักกรรมาธิการ ๓

กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๕๐๐ ต่อ ๗๑๔๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ committee.on.tourism@parliament.go.th

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สภาผู้แทนราษฎร
รับที่ ๑๕๕๓ / ๒๖๖๓
วันที่ ๒๕ / ๓.๓. / ๖๓ เวลา ๑๕.๓๐ น.
กลุ่มงาน พรม. ๒

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒
รับที่ ๒๓๖ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๕ / ๓.๓. / ๖๓ เวลา ๑๕.๓๕ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๖๐๓ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๕ / ๓.๓. / ๖๓ เวลา ๑๕.๐๙ น.